

Opprør

RV skal doble antall lister til Kommune-og Fylkestingsvalget i 1999. Les om hvorfor det er nødvendig og hvordan vi skal klare det.

SIDE 2

MEDLEMSBLAD FOR RØD VALGALLIANSE NR 6 1998

Dette nummer:

LISTESTILLING

KVINNE-KONFERANSE

SOMMERLEIR

INNSYNSRETT

KLASSEKAMPEN

FAGLIG DEBATT

RV skal dobles!

C-BLAD

Returadresse:
Rød Valgallianse
Osterhaus gate 27, 0183 Oslo

11720

GUDMUND DAL SB Ø
DRAMSVN. 1

9009 TROMS Ø

Still RV-lister til valget i 99

Et år etter at RV falt ut av stortinget er det tydeligere enn noensinne at partiet trengs – på stortinget og ellers i norsk politikk. Presset fra internasjonale økonomiske konjunkturer, EU, WTO og kapitalen står driver fram privatisering, liberalisering og økt markedstyring. I Norge ser vi at de store statsbedriftene blir profitt-orienterte, velferdsstaten smuldrer opp, og EØS-avtalen fratar oss systematisk deler av vår sjølrådrett.

Samtidig som markedet får stadig mer å si, driver toppolitikkerne, med Bondevik og Jagland i spissen, Tuppen- og Lillemorkrangler om hvem som skal få æren av å administrere nedskjæringene. De «ansvarlige» partiene prøver å gi arbeidsfolk i Norge ansvaret for såvel Asiakrisa som fallet i oljeprisene. Konsekvensene av globaliseringa skal bøtes på ved å fiske i vanlige folks lommebøker.

Nei-regjeringa har vist seg som en like tydelig ja-regjering som Aps, og forskjellene mellom de store partiene blir mindre og mindre. Ingen partier på stortinget står i dag fram som konsekvente motstandere av både liberaliseringa og politikernes spill. Ingen klarer å være redskap for de faktiske folkelige bevegelsene, og ingen framstår med en visjon om et annet samfunn enn dagens kapitalistiske.

RV har siden stortingsvalget brukt tida til å arbeide

i kommunestyre og fylkesting, og til utenomparlamentarisk arbeid. Vi jobber konsekvent for å forsvare velferdsgodene til folk i kommunene, for å bedre miljøet og for å avsløre maktas mange ansikter. RV vil aldri akseptere at Ola og Kari skal bære byrdene for Røkkes ekspansjoner eller Bondeviks feil.

Nå trenger vi å styrke den konsekvente motstanden mot forverringene av folks levkår, vi trenger flere RVer i kommunepolitikken land og strand rundt. RV og RVs politikk har i dag større oppslutning blant folk enn noensinne. Potensialet for å øke antallet RVer i kommunestyrene er godt. MEN, for å få flere representanter trenger vi flere lister. Vi har stilt oss som mål å lage lister i 110 kommuner i 1998, og vi kan komme inn i alle. Vi vil doble antallet folkevalgte RV representanter.

For å få til dette trenger vi hjelp. RVer i hele landet må ta et tak for å få stilt lister i sine kommuner, og de må ta et tak for å få med nye folk til å jobbe med RV-politikk i sin kommune. 43.000 mennesker stemte RV ved stortingsvalget i 1997. Vi trenger hjelp fra dem. Vi trenger hjelp fra kvinner, ungdom og innvandrere, fra de som vil se RV i sine lokalmiljø. For at vi faktisk skal klare å rokke ved makta, trenger vi folk som vil være med oss å skubbe. Vi vil at listetillingskampanja til RV i 1998-99 skal bli ei kampanje for å

trekke mange folk sammen for å finne nye måter å jobbe politisk på, nye former for kamp mot makta og nye måter å ødelegge solksinnsdager for ordførere på.

RV representanter trengs fordi:

-RV er et parti som går konsekvent imot nedskjæringene, både sentralt og lokalt.

-RV tar mål av seg til å samle opposisjon og motstand mot privatisering og kutt for å stanse det gjennom aksjoner

-RV er ikke i politikken for å fikse opp for folk, vi vil jobbe for at folk sjøl kan komme til, få kunnskaper og organisere seg bedre.

-RV er et talerør for folkelige organisasjoner i de kommunestyrene vi sitter.

-RV vil ha forbedringreformer, ikke sparerreformer. Gratis barnehager, ikke bleiebarn i skolen.

-Bare RV kan i tillegg til å slåss for enkeltsaker og mot nedskjæring, også slåss for et alternativ: Vi er et revolusjonært, sosialistisk parti som vil kjempe for et annet samfunn, basert på folkestyre og arbeidermakt. En styrking av RVs kommunestyrearbeid er ei styrking av kampen for et bedre samfunn.

Landsstyret i RV

RV ønsker dobling

110 lister i kommune- og fylkesvalget i 1999! Dette ambisiøse målet har landsstyret i RV satt for neste års lokalvalg. På de fleste stedene vil det være helt realistisk å få valgt inn en RVer i fylkes- eller kommunestyre.

I dag har partiet ni fylkestings- og 65 kommunestyrerepresentanter. Når stemmene er opptalt etter valgene neste år, håper RV å bli sittende med 18 fylkestings- og 130 kommunestyrerepresentanter.

Når RV dette målet vil det bety en dobling at representasjonen i kommune-

styre og fylkesting.

Planer for høsten

Landsstyret vedtok også en plan for liste-arbeidet fram til landsmøtet. Innen 1. november skal 75 prosent av fylkene/kommunene ha nominert ei liste og ha utarbeidd et forslag til nytt lokalprogram.

Innen utgangen av året skal 75 prosent av fylkene ha nominert eller ha forslag til villig listetopp på fem kandidater til fylkestingsvalget. Til landsmøtet i slutten av januar neste år skal 30 kommunelister være helt klare og alle fylker skal ha minst en kommunevalgliste klar.

Tilbake på tinget

Lokalvalgene er ikke bare viktige for RV i seg selv. Arbeidet fram mot neste års valg er ikke bare viktig i seg selv; det skal også føre fram mot stortingsvalget om tre år. Landsstyret har som arbeidsmål å komme inn på tinget med 5 RVer: fra Oslo, Hordaland, Sør-Trøndelag, Nordland og Troms.

For å nås målet mener landsstyret det er nødvendig med skarpere lokale programmer, kraftig økning av medlemmer og tilbud om skoloring til langt flere.

Eylker som løser disse oppgavene vil ha de beste forutsetningene til å bli pekt ut som endelig mål for stortingsvalget høsten i 2001.

Gode sjanser

Alt ligger til rette for at RV skal gjøre et brakvalg i 1999: ved valget i -97 økte RV sin oppslutning fra 1,1% til 1,7%, og gikk fram nesten alle andre steder enn i Oslo.

RV er på offensiven politiske sett: våre saker får oftere oppmerksomhet og gjennomslag enn før (selv om ingen vil innrømme at det er RV-saker).

Men for å utnytte det store potensialet som er for neste valg er det nødvendig å stille lister – massevis av lister.

Fylkes og Lokallag av RV: Send inn RV-program 1995 fra ditt sted. De skal nettet!

Opprør

MEDLEMSAVIS FOR RØD VALGALLIANSE

Besøk Rød Valgallianse på internett
www.rv.no

Ansvarlig redaktør: Lars Nygaard

Redaksjon:
Finn Olav Rolijordet, Maj Lindholt,
Aslak Sira Myhre

Grafisk utforming: Lars Nygaard

Trykk: Avistrykk Oslo

Adresse:

Osterhausgate 27, 0183 Oslo.
Telefon: 22 98 90 58
Telefaks: 22 98 90 55
E-post: oppror@rv.no

Rød Valgallianse,
Osterhausgate 27, 0183 Oslo
Telefon 22 98 90 50
Telefax 22 98 90 55

Neste Opprør:

Dødlinje 15. September

Tema: utdanningspolitikk

RVs kvinnekonferanse

Sør-Trøndelag RV og Hordaland arrangerer, sammen med RVs kvinneutvalg, Kvinnekonferanse i Trondheim. På programmet står både marxistisk filosofi og mer konkrete oppgaver som listestilling og bygging av kvinnenettverk.

Av Lars Nygaard

Kvinner diskuterer filosofi og praktisk politikk i Trondheim 10. - 11. oktober

Sør-Trøndelag RV har et levende kvinnepolitisk miljø, som nå også har fått noe lønnsmiddler fra RV for å drive kvinnearbeidet videre. Derfor var det naturlig å legge RVs store kvinnekonferanse til Trøndelags hovedstad. Konferansen finner sted 10. - 11. oktober.

Under overskriften «Marxisme, humanisme og feminisme» skal blant annet arbeidene til Simone de Beauvoir og den russisk-amerikanske feministen Raya Dunayevskaya diskuteres. Dunayevskaya tar opp forholdet mellom marxisme og frihet – hvordan det er mulig å utvikle seg som subjekt i et undertrykkende system; og hvordan det er mulig å finne kollektive løsninger for å realisere seg som enkeltmenneske.

Med utgangspunkt i Nina Björks bok «Under det rosa tæcket» blir det diskusjon om ulike feministiske retninger – i spennet mellom de som legger vekt på miljø og de som legger vekt på biologi. Det blir også innlegg fra yngre jenter, for å sette søkelyset på hvordan nye generasjoner definerer seg selv og hvordan de forholder seg til kjønnsproblematikken.

Problemstillinger angående kvinnenes stilling i RV blir også tatt opp: - hvordan bør det kvinnepolitiske arbeidet organiseres i RV, og hvordan kan kvinner på forskjellige kanter av landet danne nettverk som

kan danne et grunnlag for kvinnearbeidet i partiet?

- hvorfor er det så vanskelig å få kvinner til å stille til kommune- og fylkestingslister, og da særlig å få kvinner til å stå på topp, selv om sakene som tas opp i kommunestyret og fylkesting ofte er viktige spesielt for kvinner?

- hvordan kan vi utvikle en arbeidsstil og organisasjonskultur i RV som kvinner føler seg like hjemme i som menn?

Konferansen blir en smakebit på det som forhåpentligvis blir en tradisjon. Så meldingen er klar til alle kvinner: meld dere på!

Program

Programmet er foreløpig – med forbehold om endringer. Det ferdige programmet kommer i neste Opprør og som annonse i Klassekampen, i god tid før konferansen.

LØRDAG

10.00 - 10.30: Velkommen
 10.30 - 11.15: Marxisme, humanisme og feminisme (innledninger)
 11.15 - 11.45: Pause
 11.45 - 13.00: Gruppediskusjon
 13.00 - 13.30: Matpause
 13.30 - 14.30: Plenum: Marxisme, humanisme og feminisme
 14.30 - 14.45: Pause
 14.45 - 15.30: Ulike Feministiske retninger i dag – hva skal vi velge (innledninger)
 15.30 - 15.45: Kjønn i endring: Innlegg fra unge feminister
 16.30 - 16.45: Pause
 16.45 - 17.45: Plenum med utgangspunkt i innledninger /kommentarer på «Ulike feministiske retninger» og «Kjønn i endring»
 17.45 - 18.00: Avslutning av første dag

Det blir fest om kvelden; den begynner kl 20.00

SØNDAG

9.30 - 12.00: 6-timersdagen – innledninger, grupper og plenum
 12.30 - 13.00: Pause
 13.00 - 13.30: Listestilling
 13.30 - 14.00: Kvinnenettverk
 14.00 - 14.15: Pause
 14.15 - 15.00: Veien videre for RVs kvinnearbeid – plenum/avslutning

Praktiske opplysninger

Prisen er satt til 150,- kroner.

Vi ordner med overnatting til de som ikke har kjente i Trondheim. De som trenger overnatting må krysse av for det på slippen.

Påmelding skjer til Sør-Trøndelag RV, pb. 4319 Hospitalsløkkan, 7002 Trondheim; telefon dagtid 73 52 57 70; e-post: strv@trondheim.online.no.

Det blir reisefordeling til de med dårlig råd – mer om dette seinere.

De som melder seg på før 1. oktober, vil få tilsendt mer fullstendig program med problemstillinger til de ulike temaene, samt noe forberedelsesstoff.

NB! Det er ingen forutsetning å sette seg inn i dette stoffet for å bli med på konferansen.

Velkommen til Trondheim!

Astri Holm,
 på vegne av arrangørene.

Ja, jeg vil:

- ...melde meg på RVs kvinnekonferanse
- ...ha mer informasjon om RVs kvinnekonferanse
- Jeg trenger innkvertering

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ Sted: _____

Evt. e-post: _____

porto

Sør-Trøndelag RV
 pb 4319
 Hospitalsløkka,
 7002 Trondheim

Smått og godt i RV

Sommerkampanjen

RV har en kampanje gående – «Overskuddene til felleskassa – bli fallskjermjeger du også». Her er det rapport, løpis, klistremerke og plakat som kan brukes på stand. Vi selge også ei såkalt «fallskjermjegerpakke». Bestillingene tikker jevnlig inn, blant annet syntes Skien FPU at dette var spennende og bestilte ei pakke fra vår hjemmeside på nettet. Herved er utfordringen gitt – bestill materielt, få det ut i gågata der du bor.

Aslak Sira Myhre

RV sin leder, har hatt permisjon i august for å jobbe som renholdsassistent på Regionsjukehuset i Rogaland. Han er tilbake i full RV-jobb fra 1. september.

Marit Danielsen

RV sin nestleder, er fra 15. august heltids student. Men du kan fremdeles komme i kontakt med henne gjennom RV-kontoret.

Telefonvarer

Vi har måttet bite i gresset og i kassa. Telefonvarer er innkjøpt. Dermed kan du legge igjen beskjed til oss utenom sentralbordets åpningstid: kl 09.00 - 15.00.

Websidene

RV sine hjemmesider blir stadig mer populære. Vi har passert 2000 besøk. Og adressa: www.rv.no. Her vil du finne masse RV-stoff, pressemeldinger, lenker til andre organisasjoner, det hemmelige hjørnet og du kan bestille RV-materiell.

Medlemsutviklingen

Første halvår var det 752 betalende medlemmer i RV. Vi er langt fra målet på 2000. Men det er da noe å gå på. Blant annet har bare halvparten av landsstyremedlemmene gjort opp kontingenten.

E-postliste for RV

Det er opprettet en elektronisk diskusjonsliste for RV. Send en e-post til majordomo@kvfoto.no der du skriver: subscribe rv-liste, og du vil bli meldt på. Deretter kan du sende innlegg til forumet på rv-liste@kvfoto.no

Konferanser

Vi går en travel høst i møte. Her viktige RV-konferanser:

Faglig Utvalg - 26. og 27. september

Kvinnekonferanse i Trondheim - 10. og 11. oktober

Folkevalgkonferanse i Oslo i november

I tillegg kommer flere landsmøter i fagbevegelsen, den faglige Trondheimskonferansen, Kvinner på Tvers 19. og 20. september og landsmøtet i Nei til EU 14. og 15. november.

Studier til høsten?

Av Jørn Magdahl

Undertegnede har utarbeida et opplegg for studier på RVs prinsipprogram. Opplegget er utforma slik at studiene skal gi utbytte både for sympatisører og nye medlemmer, som trenger skolerling i de grunnleggende trekkene ved RV-strategien, og for gamle travere som vil diskutere sisteutgave av programmet. Jeg håper flere lag vil organisere studier på programmet, i forkant av eller sammen med, programdebatten før landsmøtet.

Landsmøtet i -97 reviderte programmet i synet på sosialis-

mens historie – etter min mening i feil retning. Mange med meg ser behovet for en «omkamp» om denne analysen. Samtidig er det en fare for at dette kan bli en debatt for «de få spesielt interesserte». I studieopplegget er formuleringene fra -95 og -97 satt opp mot hverandre. Det gir muligheter til å studere hva uenigheten dreier seg om.

Men opplegget har også spørsmål om de fleste ved strategien vår. Gjennom studiesirkler kan laga dreie programdiskusjonen inn på de temaene det er mest interesse for blant medlemmene.

Aktive RV-medlemmer stu-

derer mye aktuell politikk. Men disse studiene skjer lite kollektivt, det blir registrert alt for få studiesirkler.

Det er fullt mulig å få godkjent studieopplegg hvor en kombinerer aktuelle RV-hefter (for eksempel det nye «fallskjermjegerheftet» om de voksende klasseforskjellene i Norge), med offentlige utredninger og så videre.

Mye av dette må vi gjennom likevel – og tilbud om studier på aktuell politikk kan mange steder være viktig for om vi få til kommunevalglistene – eller for om vi skal greie å videreutvikle det kommunalpolitiske arbeidet vårt.

Du studerer vel? Denne karen ser i alle fall ut til å ha funnet mye spennede...

Studier på 1 - 2 - 3

Det foregår mye studiearbeid i RV som ikke er registrert hos Studieforbundet Ny Verden. Dette er dumt. Både RV og SNV går glipp av inntekter – som igjen kan legge grunnlaget for mer studiearbeid. Det er veldig enkelt å registrere et studietiltak. Er du i tvil, så ring til SNV, tlf 22 11 56 30, eller til RV-kontoret.

1. Et studietiltak må det meldes inn hos SNV før det starter. Dette gjøres på et eget skjema.

Det følger med de studiesirklerne du bestiller hos RV. Er det andre studietiltak enn RV sine, kan du bestille innmeldingskjema hos SNV.

2. I løpet av studietiltaket skal du føre deltakerliste. Dette gjøres på et ferdigmeldingskjema du får fra SNV når tiltaket er innmeldt.

3. Når du er ferdig, sender du ferdigmeldingskjemaet inn til SNV.

For å få studietiltaket godkjent, må det ha vært 5 deltaker

med og tiltaket må ha vart i minst 12 timer fordelt på minst to dager. Det gis kr 35 pr. time i støtte (ikke pr. deltaker). En rekke aktiviteter i RV-lagene kan registreres som et studietiltak slik som forberedelse av konferanse, konferanser, grunnsirkler, møteserier og så videre. Er det noe du lurer på – ring. Et studietiltak er aldri lenger unna enn en telefon!

Finn Olav Rolijordet

Landstyremøte i RV avholdt

Helgen 14. - 16. august var landsstyret i RV samlet til møte. Mange viktige saker ble behandlet. Det gjelder både listestillingen og forbedrelsene av landsmøtet.

Av Finn Olav Rolijordet

Flere av sakene er viet oppmerksomhet i dette nummeret av Opprør. Som kjent er det lagt fram et forslag fra Justisdepartementet om innsyn i egen mappe. (Les mer om dette i tidligere nummer av Opprør eller på våre nettsider – www.rv.no). Men forslaget gir meget begrenset for ikke å si knapt innsyn i det hele tatt. LS behandlet et brev fra Erling Folkvord der han foreslår at det må startes en kampanje om å få reell innsyn. LS sluttet seg til dette forslaget.

Sosialismestevnet

Partisekretæren har skrevet en rapport om Sosialismestevnet som ble drøftet. Denne rapporten er ikke ferdig. De siste kommentarene fra LS-representantene vil bli innarbeidet. Når regnskapet for Stevnet er klart, vil rapporten bli gjort ferdig og sendt ut til alle lagsledere. Men la det være klart: Stevnet blir oppsummert som vellykket med mange viktige diskusjoner og en del å følge opp.

Vedtak om landsmøtet

En viktig sak på landstyremøtet var forbedrelsene til landsmøtet i 1999. Her er oversikt over noe av det som ble bestemt.

Programkomite

Følgende Programkomite er nedsatt: Aslak Sira Myhre (leder), Bård Sandstad, Kristine Nybø, Arnliot Ask, Jon-Arne Jørstad, Trond Andresen, Marthe Michelet og Anka Fulgem.

Komiteemedlemmene kan kontaktes direkte dersom det er noe man vil ta opp med komiteen. Forslag sendes til RV sentralt for registrering og utsending til komiteen.

Komiteen vil så raskt som mulig fremme saker til debatt. Blant annet er de pålagt å legge fram programmets punkter om sosia-

Det vil trolig bli flere stevner i framtida i «mellomvalgsår». Arbeidet med å samle alle innledningene i et eget hefte er ikke ferdig, men vil bli sluttført på høsten og lagt ut for salg.

Tariffoppgjøret

RV-ledelsen har fulgt tariffoppgjøret tett. Det er skrevet en foreløpig oppsummering til forrige nummer av Opprør. LS diskuterte oppgjøret, og det viste klare uenigheter på flere områder; blant annet lønnskravene og streiken til Lærerforbundet. Dette skal drøftes nærmere på neste LS-møte.

Landsmøtet

Det meste av landsmøteforberedelsene er nå unnagjort og klare. Det er nedsatt en forberedende valgkomite og en programkomite, tidspunkt og delegatnøkkel

er bestemt. Det politiske hovedpunktet på landsmøtet vil være kommune- og fylkestingsvalget. Det er også knyttet en viss spenning til hvordan revideringen av prinsippprogrammet vil gå.

Tradisjonelle uenigheter i RV som synet på den sosialistiske historia og synet på sosialdemokratiet er ventet vil prege debatten ved siden av viktige debatter om parlamentarsik arbeid og miljø/energi-politikk.

Fiskeriutvalg

Vi har i noe tid forberedt arbeidet med et Fiskeriutvalg. Vi er et skritt videre. Svein Olsen, LS-representant fra Vågan der han sitter i kommunestyret for RV, skal sammen med Bente Volder, Ålesund og tidligere nestleder i RV, ha ansvaret for dette arbeidet. Utvalget vil suppleres med flere medlemmer senere.

Saksliste

Sakslista for landsmøtet er som følger:

- Konstituering
- Beretning
- Prinsippprogrammet
- Arbeidsprogrammet
- Kommune- og Fylkestingsvalget
- Samerettsutvalgets innstilling
- Veien videre for RV
- Andre Vedtak
- Økonomi
- Vedtektsendringer
- Valg
- Uttalelser

Finn Olav Rolijordet

RV takkar Oslo-ordføraren

Landsstyret i RV vil retta ein varm takk til Oslo-ordførar Per Ditlev-Simonsen. Med eit modig initiativ har han både tydeleggjort sin rettferdsans og vist evne til å rydda opp i ideologisk kaos.

Oslo-ordføraren har tatt opp det vanskelege temaet politikarlønn. Ein ordførar som synest at ei årslønn på 391.000 – tilsvarande godt og vel to gjennomsnitts kvinnelønner – er skammeleg lite, gjer det tydeleg at i denne byen skal det vera skilnad på folk, og det skal vera skilnad som synest – både i levevis og på lønns-slippen.

Vi i RV er særleg takksame for at ordføraren med sitt utspel viser kor han og hans parti står i forhold til ein utvatna "vi er alle i same båt"-ideologi. Det har frå fleire hald vore tendensar til å bortforklara klasseskilje og anna vondt med å framstilla det som om "vi alle" i grunnen har det omtrent like bra i velferds-Noreg.

Ein folkevald skal ha ein høveleg distanse til folket, og distansen må ikkje vera mindre i hovudstaden enn andre stader. Ordføraren snakkar sjølvsagt ikkje berre for seg sjølv, her handlar det om eit stort korps av heiltidspolitikarar, dei som i stor grad legg premissane for viktige vedtak som skal gjerast i kommunale organ – om kor lågt ein kan settja sosialhjelpsnormane, om kor vanskelegstilt ein må vera for å få kommunal hjelp til å skaffa seg bustad, om kor høge husleiger det skal vera i kommunale bustader for dei mest vanskelegstilte (kanskje er 7500 kr pr måned snart for lite for 3 rom og kjøkken?) – og andre viktige avgjerder som også hjelper til å tydeleggjera at det er skilnad mellom fattige og rike i hovudstaden.

RV reknar med at dess større den økonomiske distansen er mellom dei som bestemmer og dei som blir bestemt over, dess meir effektive nedskjeringsvedtak vil det vera mogleg å gjera, og dermed blir skilnaden mellom dei som har og dei som ikkje har enda tydelegare.

Blir det alvor av den lønnsauken ordføraren etterlyser, vil det også bli tydelegare for alle at pengane finst, om berre føremålet er viktig nok. Det blir lettare å sjå at det er andre grunnar til at det "ikkje finst pengar" til å settja barnehageprisane slik at folk har råd til å bruka barnehagane, eller til å settja i stand skolane og sørga for at alle elevane får den undervisinga dei treng.

Enno ein gong, takk til ordføraren for klargjerande klar tale. RV – både i hovudstaden og elles i landet – ser fram til enda meir klargjering når dei andre partia i bystyret skal ta stilling til utspelet frå ordføraren: Kor mange vil ha meir skilnad mellom folk, og kor mange synest at to kvinnelønner er nok pr. år til både ordførar og byrådsleiar?

Landsstyret i RV

Kvinner på tvers

Den etterhvert tradisjonsrike Kvinner på tvers-konferansen arrangeres i år i Oslo, og skal handle om Kvinner og Makt.

Gert Frøbe

Her fra Kvinner på tvers-konferansen i september 1995.

Kan det være at det går så sakte framover med kvinnelønna fordi kvinner rett og slett har alt for lite makt? Dette er blant de tingene som blir diskutert under Kvinner på Tvers-konferansen 19. og 20 september.

Konferansen i år der den femte siden Kvinner på Tvers-bevegelsen ble startet opp i 1994. Hver år har det blitt holdt konferanse, der man har tatt opp tema som 6-timers-dag, kvinnelønn, seksuell trakkasering, privatisering og velferdstilbud, hvordan kvinner i fagbevegelsen kan organisere seg for å få større gjennomslag for sine krav, innvandrerkvinnene sin situasjon og mye annet.

Kvinner på tvers er et samarbeid mellom kvinne-dominerte fagforeninger, kvinneorganisasjoner og andre interesseorganisasjoner. Samarbeidet organiseres fra gang til gang rundt konkrete prosjekter, som denne konferansen. Tanken er at et slikt samarbeid på tvers styrker kvinners interesser.

Deltagelsen på konferansene har

ligget på rundt 200, med deltakere fra hele landet. De aller fleste deltakerne er fagorganiserte, og mange er fra en av de 24 organisasjonene som står bak årets konferanse. En stor gjeng frivillige fra mange organisasjoner er i gang med arbeidsgruppa rundt konferansen.

Årets konferanse

- Vi er stolte over årets konferanseprogram, sier Janne Olsen Bråten fra arbeidsgruppa for Kvinner på tvers, hvor hun representerer Norsk Kommuneforbund Akershus. Jeg er også stolt over at dette er den femte Kvinner på tvers-konferansen og at Kvinner på tvers nå er blitt et innarbeidet begrep.

I år skal det altså handle om Kvinner og Makt og blant andre Gertrud Åstrøm, som har vært med i arbeidet med en grundig utredning om dette temaet i Sverige, skal innlede på konferansen. Konferansen skal også sette søkelys på fagbevegelsen, og spør om organisasjoner

har kjønn: er det mekanismer som gjør at kvinners synpunkter ikke blir hørt?

Deltakerne vil blant annet diskutere hvordan kvinner kan få mer makt; erfaringer fra kvinnearbeid i fagbevegelsen vil bli lagt frem, og både streiker og samarbeid å tvers vil trukket fram som veier å for å få fram kvinners krav.

I tillegg skal Hege Skjeie, som skal være med å lage den norske maktutredningen, holde innledning om hvordan kvinnebevegelsen og fagforeningene kan legge premisser for dette arbeidet; og Marianne Brantsæter skal snakke om sex i arbeidet.

For mer informasjon eller påmelding, ta kontakt med Maren Rismyhr på telefon 22 04 60 30 eller e-post maren.rismyhr@norsk-larlag.no

Du kan også besøke Kvinner på Tvers sine internett-sider på www.fb.no/kvinner_paa_tvers

EU-konferanse

No er det endeleg klårt for den fyrste store konferansen i regi av Nei til EU på fleire år. Det er på tide å gjera opp status etter fire år med EU-tilpasning etter at folket i Noreg sa Nei til EU.

EU og EU-aktivitet har innverknad på fleire og fleire område. Pengeunionen, utviding av EU austover, politi- og justissamarbeid, EU og MAI og EU-motstand i Europa er nokre av dei emna men vil ta opp. Sjå det vedlagte programmet for meir informasjon.

Praktiske opplysningar:

Overnatting. Det er Oslo Maraton same helga som konferansen, og det kan vera vanskeleg å få overnatting på hotell. Om de ikkje finn hotellrom, eller har dårleg råd, kan Oslo Nei til EU hjelpa til med å skaffa privat overnatting. Kontakt Berit Moen på telefon 22 57 07 31 (privat), 22 31 61 80 (arbeid).

Deltakaravgift. Konferansen vil kosta 150 kroner i deltakaravgift, med halv pris for medlemmer av Ungdom mot EU (hugs medlemskort!)

Mat. Det vert servert kaffi og frukt under konferansen, men utover det syter alle for seg sjølv. Me har tinga plass på Kaffistova i lunsjpausen på laurdag for dei som vil vera med, og det vert tinga bord på ein restaurant/kafé til om kvelden laurdag.

Påmelding. Påmeldingsfristen vert sett til tysdag 8. September.

Program:

Hvorfor en slik Europa-konferanse? Lisbeth Holand:

ØMU - hvor går utviklingen? Per Richard Johansen:

EUs utvidelse østover. Innleder ikke avklart

Politi- og Justissamarbeid i Europa: på vei mot grenseløs overvåkning? Ole Krarup

EU og MAI: Hvordan organisere internasjonal motmakt mot en konsernstyrt verden? Erik Wesselius

EU-motstand & unionsmotstand i Europa. Drude Dahlerup og Lisbeth Holand

Hege Myklebust

Kjersti Ericsson innledning fra RVs Sosialisme-stevne i mai utgis som ekstranummer av Røde Fane.

Heftet er på 32 sider, og kan bestilles i løssalg. Pris: 30 kroner, pluss porto og oppkrav. Ved bestilling av mer enn 10 hefter er prisen kr. 20.

Du kan spare porto og oppkravsutgifter ved å sende beløpet til **Røde Fane, Postboks 124 Sentrum, 3251 Larvik. Postgiro 0804 2208478.**

Eller du kan kontakte Røde Fane på **33 18 04 57 / eness@online.no**

Klassekampen - fra kampanje til kampanje

Klassekampen gjennomførte en aksjekampanje i vår. Avisen over noen år hadde bygd opp et underskudd og at selskapsstrukturen måtte endres som følge av nye lover. Til sammen betydde dette at det måtte legges ut aksjer for en «verdi» av 5.5 millioner kroner.

Av Finn Olav Rolijordet

Som de fleste av RV sine medlemmer vet, kjemmer til, gikk kampanjen i mål og vel så det. Flere hundre tusen over målsettingen kom inn. Kampanjeresultatet var over all forventning. Mange ulike mennesker og organisasjoner kjøpte aksjer. Fra fagforeninger i Moss til prester, fra Senterpartister og til kokker.

Tungt år

Klassekampen hadde lenge trengt en innsamlingskampanje. Hele 1997 var en eneste lang debatt for KK-vennene, men bare deler av denne foregikk for offentligheten. Drakampen om linja for avisa kulminerte i det mange omtaler som «KK-konflikten».

Denne endte med at Jon Michelet ble satt på som ny redaktør. Det var, og er fortsatt, skarpe uenigheter i RV om redaktørskipet. For mange, inklusive et mindretall i RV-ledelsen, førte denne til at de inntok et standpunkt mot å kjøpe aksjer i KK.

De organiserte seg i Fondet og Foreningen for Venstresidas Dagsavis (FFVD). Denne gruppen samlet inn ca 200.000 og satte seg siden på gjerdet for å vente på utviklingen i og rundt KK.

Til innsats

For flertallet i RV-ledelsen var det klart at vi måtte kaste inn krefter i aksjekampanjen. RV ble representert i kampanjeledelsen ved undertegnede. Denne kampanjeledelsen diskuterte delmål, metoder, fordelte ansvar, oppsummerte.

I tillegg til dette kampanjetekniske arbeidet, satte vi i RV som jobbet med kampanjen, hele tiden søkelys på den politiske debatten om avisa. Vi mente

at i ei innsamlingskampanje, må alltid politikken gå hånd i hånd med bankgiroen.

Denne debatten var viktigere i starten av kampanja, enn mot slutten. RV sin innsats ute i «KK-land» kom i hovedsak etter Sosialismestevnet i begynnelsen av mai. Fram til Stevnet ble dette av naturlige årsaker nedprioritert. Etter Stevnet kastet vi kreftene inn i kampanjen. Hvilke betydning dette hadde vil det sikkert være mange meninger om. Men det så ut som om kampanjen hadde kjørt seg fast rundt 1. mai på 2 millioner. Så løsnet det.

RVs betydning

Først og fremst gjorde AKP en kjempeinnsats. Men RV sin innsats var av stor betydning. Fordi flertallet i RV-ledelsen tok standpunkt for redaktørskipet - for aksjekampanjen, bidro vi til kampanjens politiske legitimitet og vi bidro til å åpne opp til ulike (nye?) miljøer. Vi lammet ikke kampanja politisk og vi hadde en del ressurser å sette inn i slutten. Dersom de i RV-ledelsen som sluttet seg til FFVD hadde vunnet fram i RV, tror jeg ikke kampanjen hadde kommet i mål.

Var resultatet overveldende?

Vi fikk altså et resultat over målsettingen. Var dette å sykle på vannet, var dette over all forventning og det bevegelsen rundt Klassekampen kunne klart? La oss prøve en motforestilling.

Hovedpersonene i FFVD sa hele tiden nei til aksjekjøp til tross for at mange av de som står på oppropet for FFVD etterhvert kjøpte aksje.

Men hva kunne situasjonen vært dersom FFVD hadde vært med? Et eksempel (håper de nevnte personene har meg tilgitt for å trekke dem fram):

KK hadde hver dag ei egen kampanjespalte. Der ble dagens resultat referert og det var intervjuer med aksjekjøpere. En av kjøperne, Vidar Våde fra Odda, utfordret Terje Kollbotn. Terje er faglig leder i RV og med i FFVD. Terje svarte ikke på utfordringen og kjøpte ikke aksje. Det var i det hele tatt få aksjekjøpere i Odda. Og ingen fagforeninger i Odda. Jeg tror at med Terje med i kampanja, ville nok mange flere folk og fagforeninger kjøpt aksjer.

sKanskje kunne vi da plusse på flere millioner kroner til. Men slik ble det ikke. FFVD valgte fortsatt å sitte på gjerdet - selv i en situasjon der bredden i eierskapet er større enn noen gang og eierstruktur og innhold i avisa viser at den lever opp til slagordet «venstresidas dagsavis». Dette tas ikke opp for å spa opp gammel gjør, men for å vise at til tross for en enorm bredde og godt resultat i aksjekampanja er det mer å gå på!

Ny kampanje

For at avisa skal overleve på sikt trenger den flere faste abonnenter. Derfor startes det nå ei abonnementskampanje. Det er en utfordring å få med hele KK-fronten i denne kampanjen.

Igjen må vi diskutere avisa, innholdet i avisa, prioriteringene med alle som vil at avisa skal leve. Denne fronten er bredere enn noen gang. Vi trenger alle og avisa trenger gjennombrudd i flere miljøer, spesielt innfor LO. På annen plass i dette nummeret av Opprør finner du mer stoff om abonnementskampanjen. Min oppfordring avslutningsvis er derfor veldig enkel (og floskelaktig, dessverre):

Kamerater - gjør en jobb for venstresidas dagsavis. Gakk hen og verv abonnenter!

Høye mål

3.500 nye abonnenter. Det er målsettingen for høstens store abonnementskampanje i Klassekampen. Etter at venstresida viste styrke i vårens aksjekampanje er dette langt fra umulig.

I tillegg til at vårens kampanje viste at avisen har mange venner i mange ulike miljøer, og at de er villige til å støtte Klassekampen når det kniper, har oppmerksomheten en så vellykket kampanje skaper lagt grunnlaget for at en stor gruppe nye abonnenter kan verves.

- Det er vel så viktig å verve abonnenter som å selge akser, uttaler Klassekampens opplagsjef Jo Ryste. - I første rekke fordi en så bra avis fortjener flere lesere, men også fordi vi trenger å øke antallet abonnenter betydelig for at Klassekampen fortsatt skal være en dagsavis om noen år. Klassekampen trenger rett og slett flere stabile abonnenter.

Diskusjoner viktig

Kampanjen skal kobles sammen med en diskusjon om utvikling av innholdet i avisa, og lokale KK-seminarer vil bli satt i gang i Trondheim, Tromsø, Stavanger, Bergen og Oslo. Der vil en av Klassekampens journalister og en fra Klassekampens opplagsavdeling innlede, og det vil bli diskusjoner om Klassekampen og Klassekampens abonnementskampanje.

Også innad i redaksjonen vil det finne sted seminarer og diskusjoner om Klassekampens framtid

Kampanjen starter for fullt lørdag 29.08 og avsluttes ved julemessa 28.11. I de periode vil potensielle abonnenter få avisa gratis i 14 dager, og det er dessuten utarbeidet egne kampanjepriser:

- hver dag i 3 måneder: 395 kr
- hver dag i 12 måneder: 1440 kr
- hver lørdag i 6 måneder 290 kr

Opplagsavdelinga holder på med å utarbeide flere typer materiell til kampanjen: en løpeseddel om Klassekampen, en hel masse verveblokker for nye abonnenter og et hefte om å lage stand, å selge Klassekampen, å verve abonnenter og å få Klassekampen inn i kiosker og så videre.

Gode forutsetninger

- Å verve 3500 nye abonnenter blir vanskelig, sier Ryste. - Men til gjengjeld skal vi huske på at Klassekampens venner er i stand til å klare det meste. Dessuten har vi nå et nettverk fra forrige kampanje vi kan bygge på, og denne gangen er det administrative apparatet allerede på plass, siden dette er arbeid man driver med til vanlig, så vi trenger ikke bruke ressurser på det.

Klassekampen har fast ansatte telefonselgere som ringer tidligere abonnenter. Derfor vil kampanjen for aktivistene først og fremst dreie seg om å finne fram til folk som aldri har abonnert før. Men det er naturligvis ikke er noe i veien for å spørre for eksempel folk man kjenner om de har lyst til å abonnere, selv om de kan komme til å få det samme spørsmålet fra en telefonselger.

Ryste oppfordrer alle RV s medlemmer: - verv nye abonnenter, send inn navn på potensielle abonnenter til avisa, og sett i gang andre ved å organisere ringe-grupper!

For mer informasjon, kontakt: Jo Ryste på telefon 22 05 95 18 eller på e-post: joryste@klassekampen.no

Lars Nygaard

Å kreve innsyn – i hvordan Norge styres

Kravet om innsyn i politiets maper er et viktig politisk spørsmål. Det viser oss hvordan demokratiet i Norge fungerer og hvilke rettigheter politiske aktivister har.

Av Erling Folkvord

Noen har oppfatta det enkle kravet «jeg vil se mappa mi» mest som et personlig anliggende for de det måtte angå. Andre har vært skeptiske til å sende inn krav for seg sjøl, fordi de regner med at det eneste de da oppnår, er at Overvåkingspolitiet blir klar over at vedkommende fortsatt er aktiv, om de ikke allerede visste det. Men spørsmålet om utforminga av innsynsloven handler om mye mer enn dette. Det er et spørsmål om hva slags maktapparat som skjuler seg bak Etterkrigs-Norges demokratiske fasade.

«Innsynsloven» er det misvisende navnet justisminister Aud Inger Aure har satt på lovutkastet hun presenterte i januar. Fra Stortingets flertall (alle utenom RV ved stortingsvedtak i juni 1997) er Aure pålagt å lage en lov med så begrensa innsynsrett at «et begrenset innsyn under disse forutsetninger vil være i samsvar med sikkerhetsinstruksen og beskyttelsesinstruksen». Bare RV gikk inn for en reell innsynsrett. Regjeringa planla i januar at det endelige lovforslaget skulle legges fram for Stortinget tidlig i juni. Nå skriver vi august, og Justisdepartementet kan fortsatt ikke oppgi noen dato for å få lovforslaget ferdig.

Men slik høringsutkastet er utforma, kan vi sammenlikne med den gamle og velkjente to-punktsregelen som fortsatt gjelder i en del firmaer:

1. Sjefen har alltid rett.
2. Hvis sjefen tar feil, gjelder punkt 1.

I Innsynsloven er det bare rekkefølgen på punktene som er bytta om. Paragraf 1 har overskrifta Rett til innsyn. Mens paragraf 2 heiter Unntak fra innsynsretten. (Lovteksten er gjengitt i egen artikkel) Hvis du har rett til innsyn etter paragraf 1, men Overvåkingspolitiet (eller andre med makt og innflytelse) meiner det er utilrådelig at du får innsyn, da kan paragraf 2 tas i bruk. Utforminga av paragraf 1 ble kritisert av fleire høringsinstanser for å være for snever. Vi må regne med at justisminister Aure tar hensyn til en del av denne kritikken, ettersom hun og Overvåkingspolitiet uansett kan bruke paragraf 2 i en nær sagt hvilken som helst sammenheng.

Det skjulte maktapparatet

For de som har hatt regjeringmakt fra og med Londonregjeringa, handler dette om å hindre at folk flest skal få kjennskap til hvilke maktmidler de demokratiske regjeringene har brukt mot den opposisjonen de har mislikt mest. Sjøl med de begrensinger Lundkommisjonen var pålagt fra Stortinget og med den omfattende sjølsensuren hos tjenestebioграфene Bergh og Eriksen (med tobindsverket Den hemmelige krigen i juni 1998) er det lett å se at de hemmelige tjenestene i

Norge har valgt seg virkemidler uavhengig av gjeldende lov. Regjeringene har dermed hatt et utøvende maktapparat som har stått over loven.

Kampen om innsynsretten handler derfor om å fortsette arbeidet for å avdekke det virkelige maktapparatet i Norge. Det handler om å avdekke, flik for flik, de metodene som den demokratiske regjeringa har brukt. Noen ganger har det vært snakk om å hindre at kommunister (kommunist-begrepet er meget omfattende i slike sammenhenger) får faglige tillitsverv eller bestemte stillinger.

Andre ganger har det handla om å utlevere opplysninger om nordmenn – eller palestinere – til Mossad eller andre samarbeidende tjenester. Eller det har handla om å registrere – for framtidig bruk – opplysninger om de personene som fikk verv i bydelsutvalgene for RV etter Oslovalget i 1983. Eller å foreta ulovlig doku-

mentbeslag på branntomta etter attentatet mot Oktoberbokhandelen i Tromsø i mars 1977. Tromsøpolitiet – under ledelse av politimester Terje Hals – tømte da Oktobers postkasse og samla inn alt de kunne finne av halvbrante fakturaer og kundelister, for etterpå å føre opplysningene inn i Overvåkingspolitiets arkiver. Personer som kjøpte røde bøker og blader skulle kartlegges og registreres.

Vi har alt å vinne på å utfordre de partiene som er motstandere av en reell innsynsrett. Tre av dem er nå i regjeringssjøsjon. Den nå noe medtatte næringsminister Sponheim var tidligere svært opp-tatt av personvern. Såvel Sponheim, som verdikommisjonens far, Kjell Magne Bondevik, og den gamle kriminaletterforskeren Gudmund Restad som akkurat nå er finansminister, bør stilles til ansvar for hva slags verdier de egentlig vermer, når de vil nekte folk flest sann opplysning om hvordan staten har blitt styrt.

Paragraf 2: Unntak fra innsynsretten

« Det skal ikke gis innsyn i et dokument eller en opplysning i et dokument når sikkerhetsmessige eller personvernmessige hensyn tilsier at det gjøres unntak fra innsynsretten. Innsyn skal alltid nektes hvis slikt innsyn vil gi kjennskap til kilder eller navn på tjenestemenn i overvåkingspolitiet, kan skade forholdet til samarbeidende tjenester eller for øvrig gi kjennskap til overvåkingspolitiets lovlige metoder på en måte som kan hindre gjennomføringen overvåkingstjenestens oppgaver.

Det skal gis delvis innsyn i et dokument hvis det kan gis på en slik måte at opplysninger av den ovennevnte art skjermes fra innsyn. »

(Fra Justisdepartementets høringsutkast til Midlertidig lov om begrenset innsyn).

Venstre om!

Utgitt av Revolusjonært Forbund.
Nå kommer vi som månedsblad!
Bestill abonnement eller gratis
prøveeksemplar fra:

Venstre om!

Pb 2718 Møhlenpris
5026 Bergen

Farlige tanker og skumle skygger

Årets tema var demokrati og ytringsfrihet. Jorun Gulbrandsens åpningsinnledning tok fatt i hva som er de farlige tankene. De tankene og ideene som er farlige for borgerskapet og de som er farlige for vanlige mennesker.

Den gjennomgående tråden i mesteparten av det som kom fram i diskusjonene var at det farligste er tankene om at folk er undertrykt og kommer til å gjøre opprør. At vårt demokrati er et skinn demokrati, at alle erfaringer folk gjør som viser at de kan endre på hverdagen, vilkårene for livene sine, smått eller stort blir holdt hemmelig for alle andre. Det kan jo smitte.

Seminarer - Utvalgte møter i Selvfølgelig vår det seminarer. Om abort, der angrepet på abortlova nå ser ut til å komme fra noen unge menn som vil ha rett til å få barn og mener at kvinnene ikke skal ha retten til å nekte dem det. Om Listestilling for RV, om minefeltet i Midtøsten og Kurdistan, ytringsfrihet for nazistene, om MAI-avtalen.

Maren Rismyhr delte erfaringer fra arbeidet sitt: kvinneutvalget i Lærerlaget brukte Bøllekurs som et viktig hjelpemiddel i å bygge opp sjøltilliten og til å jobbe kollektivt. Hun forslo at fagforeninger burde holde Bøllekurs på tvers av fagforeningsgrenser.

Som eksempel på at hun mente en del av en progressiv ledelses jobb var å gå i spissen, nevnte hun Oslo Lærerslags kjøp av aksjer i Klassekampen. Å kjøpe aksjer var ikke et krav fra medlemmene, men et ledd i å utvide det demokratiske rommet.

Elisabeth Kvaløy fortalte om arbeidsforhold som nesten var vanskelig å tro fantes i Norge. Nesten alle på bedriften er periodeansatt og har ingen garantier for fast arbeid eller inntekt. Om arbeidskamerater som blei sendt hjem fra arbeid, fordi de gjorde en liten feil, og aldri kom tilbake.

Når fagforeninga fikk satt en stopper for slik behandling blei det lettere for arbeidskameratene hennes å skjønne at sammen blei de sterkere og de meldte seg inn i klubben. De som var tillitsvalgte blei forsøkt sagt opp, men når forbundet

kom på banen ble forsøket trukket tilbake.

Claus Jervell begynte med å gjenta det grunnleggende: undertrykking avler motstand. Han fortalte hvordan ledelsen på Plaza Hotel skapte en felles identitet for alle som jobba der, med uniformer, sang og så videre. Klubben der starta med 30 medlemmer. Ledelsen behandling av de ansatte verva medlemmer til klubben. Det viste seg at det viktigste for stuepikene var å bli behandla med respekt.

For å sikre at ledelsen ikke for av gårde, laga de ordninger som at en tillitsvalgt aldri forhandla alene med bedriften. De hadde møter med medlemmene underveis, hvor de tok standpunkt til resultatene. Han tok opp problemet med å få tid til å forberede seg til forhandlinger, gjøre klubbarbeid, forsvare medlemmene overfor bedriften. Behovet for en viss profesjonalisering og faren for å fjerne seg fra medlemmene.

Mediene

Det er bare det ekstreme og det morsomme som synes i mediene. Alle medier jakter på det breist mulige publikum. Da skal nyhetene ikke irritere, ikke splitte, opprøre, men ikke skape handling. De viser ikke at folk gjør noe sammen for å endre, bringer ikke de virkelige kritiske reportasjene om makt. Flere TV-kanaler skulle øke mangfoldet, men har styrka ensrettinga. For eksempel vurderer NRK å slutte å sende Barnetimen om morgenen fordi det ikke er mange nok som hører på.

Om journalisten sa Eva-Lill Bekkevad: Den har ikke som mål å være engasjert, men sikre flest mulig lesere/seere. Journalistene får behov for ikke å være kontroversielle, for det er mange som vil ha jobben på medienes premisser.

At mediene skriver/viser de samme nyhetene er fordi de leverer stoff til hverandre. Leser og hører det de andre har skrevet før dem. På den måten blir noe «nyheter» og noe aldri.

Av Taran Sæter

Opgaven for de revolusjonære og for avisa Klassekampen må være å vise den virkelige virkeligheten. Sørge for at folk får komme til orde, med synspunktene, de kritiske og farlige tankene og vise at verden kan endres.

Pionerleir og kultur

Pionerene hadde de beste pionerledere det er mulig å oppdrive. Med Jorunn Folkvord og Erik Kruse i spissen gjorde de en formidabel innsats. Pionerene gjorde alle ting man skal på leir, lagde kultur til avslutningsfesten, bada, holdt på å renne bort i regnvær, ble vekket av det lille hengebuksvinet alt for tidlig om morgenen, lagde voksenprøve, hadde nattløp, (der alle de skumle skyggene var helt ufarlige, i hvert fall for alle andre enn lederne) og slo selvfølgelig de voksne i begge fotballkampene.

Kulturen på Rød Front sommerleir er mer enn sanger og røde flagg. Det er det og. Det er grupper som diskuterer, ordner med praktiske fellesting, som dekkning og oppvask, et sted du har som sosial base. På årets leir hadde vi en kulturansvarlig som kunne det der med å få forsamlingen til å synge før, etter og underveis. Noen sanger hadde vi nesten glemt og fikk lære på nytt. På neste leir kan vi kanskje lage noen nye. Kulturansvarlig fikk leiren til å lage en fin kulturkveld som avslutning.

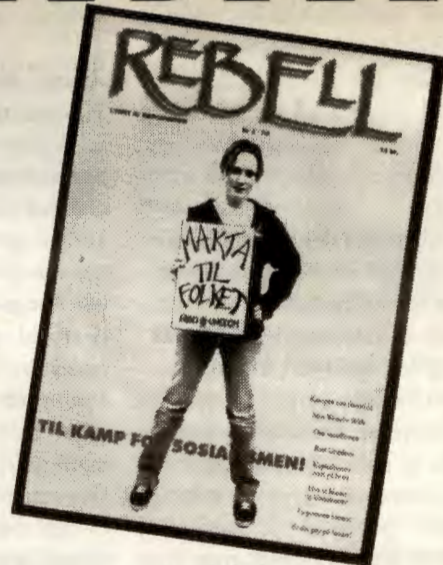
Her hadde selvfølgelig pionerene et flott program. En av de nye deltakerne på leiren viste seg å kunne mesteparten av den poesi som er laget både i Norge og noen andre steder utenat. Han delte villig med resten av leiren og satte preg på alle samlinger.

Sett av ei uke i juli neste år, så er du sikker på at du ikke går glipp av Rød Front-leiren.

Mass kysser gris. Foto: Erik Kruse

NYTT REBELL!

- Kampen om framtida
- Møt Wenche With
- Kapitalismen svart på hvitt
- Hva er klasser og klassekamp?
- La pornoen brenne
- Er det gøy på landet?
- Film og bøker

ABONNER PÅ REBELL!

110 KR FOR 8 NUMMER

KONTONR: 0814 47 92131

Enhhet i arbeiderklassen?

De revolusjonære kan bruke kreftene sine på all verdens gode «saker», men det er i spørsmålet om forholdet mellom arbeid og kapital vår fremtid blir avgjort.

Av Arne Rolijordet

Det følgende bygger på innledning- en undertegnede holdt, og den på- følgende diskusjon, på seminaret «Hvem skal ha rett til å opprette tariffavtaler?» under årets Rød Front-leir. I avisa Klassekampen har det pågått en debatt om dette temaet mellom i hovedsak Stein Stugu og meg på den ene siden og Johan Petter Andresen og Torgny Hasås på den andre. Spørsmålet er viktig for det faglige arbeidet i Rød Valgallianse. Av hensyn til framdriften i debatten drar jeg standpunktene litt videre enn det jeg sa i innledningen på sommerleieren.

Styrkeforholdet

Jeg har lenge ment at styrkeforholdet mellom klassene er det viktigste spørsmålet revolusjonære må forholde seg til (hovedmotsigelsen). Uten at vi får en dramatisk endring av styrkeforholdet mellom klassene (arbeiderklassen styrker seg/borgerskapet svekkes) vil det ikke bli noen revolusjon. De revolusjonære kan bruke kreftene sine på all verdens gode «saker», men det er i spørsmålet om forholdet mellom arbeid og kapital vår fremtid blir avgjort.

Ett viktig element i dette er spørsmålet om partiets og vårt arbeids klasseinnretting. Et annet viktig spørsmål er den konkrete analysen av klassene. Vi har for eksempel veldig lett for å se på borgerskapet som (overfladisk) en klasse med en felles klasseinteresse, mens det i virkelighetens verden er slik at borgerskapet består av flere klasser eller grupper avhengig av deres posisjon i markedet. Borgerskapet er ikke én kapital, men flere kapitaler i innbyrdes kamp. Vi kan dele dem inn i industri-, handels- og finanskapital og innenfor hver av disse hovedgruppene står det store konsern i konkurranse med hverandre der den ene ikke kan overleve uten på den andres bekostning.

Hvis vi tenker på verdiloven og kravet til maksimalprofitt (kapitalakkumulasjonen) er det lett å forstå dette resonnet. Men i praktisk anvendbar politikk betyr det altså at det særegne ved borgerskapet ikke er deres felles klasseinteresser, men tvert imot at det er en klasse med innbyrdes motstridende interesser. Dette medfører i neste omgang at flere partier uttrykker borgerlige klasseinteresser, alliansene skifter og ulike deler av borgerskapet vil ha forskjellig linje for eksempel i forhold til klassesamarbeid med fag-

Arbeiderne må stå sammen, selv om man kan mislike LO-toppene til tider.

Foto: Klassekampen

foreningene i LO.

Det særegne med arbeiderklassen er derimot at dette er en samfunnsklasse som bare kan vinne fram gjennom å stå sammen, mot borgerskapet. Dette får oss imidlertid ofte til å glemme at utgangspunktet for klassebevisstheten og klasseorganiseringa er produksjonspunktet som nettopp er oppsplittet og oppdelt som én funksjon av markedsøkonomien. Denne mekanismen medfører at ulike deler av arbeiderklassen på kort sikt kan ha motstridende interesser.

Kamp om verdiskapninga

Jeg skal ta et eksempel fra egen bransje for å anskueliggjøre dette. I bryggeri- og mineralvannindustrien har de enkelte bedriftene tilnærmet full kontroll med hele verdiskapningskjeden. Vi produserer, selger og distribuerer varene selv. I tillegg har vi egne salgsmenn som gjør ryddearbeid og driver vareplassering i butikk (merchandising). Nå sier handelskapitalistene til bryggerinæringa at de vil ta over merchandising og distribusjon i egen regi. Dette setter selvsagt våre fagforeninger seg imot.

Sett fra vår side er dette forsøk på å vingeklippe en selvstendig norsk bryggeriindustri. Hvis de lykkes med det, vil effekten bli at våre lønns- og arbeidsbetingelser kommer under press. Fordi vi tilhører industriproletariatet tjener våre folk mer enn de som i dag står i butikk eller kjører innfor transport. «Våre kapitalister» ønsker på sin side å beholde både salgsmennene og sjåførene fordi dette gir bryggeriindustrien kontroll, ikke bare med denne delen av verdiskapningskjeden som sådan, men også med hvordan varen presenteres ut til forbruker.

Ser en dette fra Handel og Kontors eller Transportarbeiderforbundets side, stiller saken seg annerledes. For de butikksatte er det viktig å gjenerobre arbeid som industrien har tatt fra dem ved å utvikle sine egne merchandisere. For transport er det viktig å få grep om all varettransport i landet og bygge opp mest mulig

like tariffavtaler. For begge forbund er det videre et moment at tidligere relativt høytlønte bryggeriarbeidere vil bidra til å styrke disse forbundenes lønnskamp hvis de «kom over» til deres arbeidsgivere.

Her er det altså slik at på kort sikt vil NNN ha felles interesser med bryggerikapitalen mot handelskapitalen, og samtidig stå i et delvis motsetningsforhold til våre kamerater i HK og Transport (som vi for øvrig samarbeider aldeles utmerket med!) Slike eksempler er ikke enestående, og tendensen til slik oppsplitting av arbeiderklassen forsterkes av markedskreftenes frie spill. Det er derfor viktig å holde tunga rett i munn når målsettinga er arbeiderklassens enhet. Det er mange momenter som drar i retning splittelse om ikke også vi skulle bidra ytterligere til dette gjennom vår holdning til organisasjonen.

Før jeg går inn på det prinsipielle ved den såkalte 10/30-regelen, skal jeg ta for meg et annet tema fra egen bedrift, nemlig lønnsdannelsen.

Bryggeriarbeiderne tjener relativt bra

Bryggeriarbeiderne i Norge kan regnes som «høytlønte». I Ringnes Oslo er grunnløna etter 6 måneder 108 kr. timen. De aller fleste jobber skift, og med 30 % tillegg på kveldsskiftet annenhver uke er lønn uten overtid 245.000 på årsbasis. Sjåførene som ikke jobber skift, men har fått fastlønn i stedet for en tidligere beinhard akkord, ligger betydelig over med 140 kr. timen. Med noe overtid og noen kroner i ansiennitetstillegg for de første 5 årene, er det ikke mange av klubbens medlemmer som tjener under 300.000 på årsbasis.

Det hører også med i dette bildet at det på innearbeidersida er små forskjeller mellom ulike kompetansenivåer, faglært/ufaglært. Forskjellen er på maks 9 kr. timen, og selv om vi nå diskuterer å kreve noe større sprang her, er det klart at klubbens hovedlinje har vært en likelønnspolitikk. Jentene i kantine/renhold, truckfø-

re og maskinoperatører har samme lønn og samme tillegg.

Ikke markedsbasert

«Problemet» med dette er at et slikt lønssystem bryter med prinsippene for et markedsbasert lønnsnivå. Det er for eksempel vanlig at fagarbeidere ligger betydelig over ufaglært arbeidskraft. Tenk for eksempel på lønnsforskjellene i sykehussektoren, mellom renholdsbetjenter, hjelpepleiere, sykepleiere og elektrikere! «Skalaen» fra bunn til topp inneholder langt flere, og mer betydelige trinn, enn i vår bedrift, sannsynligvis industri generelt.

Ettersom bedriftene innfører mer og mer avansert teknologi og tar i bruk data på flere og flere områder, skjer det for tiden en kraftig kompetanseheving blant deler av klubbens medlemmer. Noen enkeltpersoner blir også gjenstand for spesiell oppmerksomhet fra bedriftsledelsen og får spesialutdanning. På «markedet» kan slike folk raskt heve 350.000 kr. i årslønn, og det uten å jobbe skift. Personer med kombinasjonen praktisk erfaring fra arbeidslivet parret med datakunnskaper er spesielt attraktive.

Dette kjenner jo folk flest til, og det er naturlig da at de henvender seg til klubben og ber om støtte. («Jeg vil ha høyere lønn fordi jeg er blitt mere verd.») Men hos klubben får de avslag. Vi vil fortsatt kjøre likelønnsprinsippet, vi kan sjølsagt diskutere om trinnene i vår kompetanseskala nå er blitt noe akterutseilt, men vi er mot markedsbaserte lønnsnivåer. Grunnen til dette er at taperne da blir de ufaglærte, innvandrerne, de gamle og «dumme», kvinnene og ungdommen som tar seg sommerjobb eller sesongarbeid hos oss.

Tankegangen bak fagorganisering

Arbeiderklassen lærte seg i sin tid at det å organisere seg i fagforeninger var eneste muligheten til å løfte i flokk. Hver for en kunne sjølsagt gå til arbeidsgiveren og sleike han oppetter ryggen, men det han

da ga som ekstra tillegg til vedkommende, ville han ta igjen ved å tyne resten desto hardere. Skulle alle få det bedre, måtte folk stå sammen. Fagforeninga fikk monopol på lønnsdannelsen og tariffavtalen var bindende begge veier. Ingen skulle lønnes under tariff, men heller ikke over.

Hvor «god» eller «dårlig» en tariffavtale eller lokal lønnsavtale er, vil avhenge av styrkeforholdet mellom klassene, i vedkommende bransje og på vedkommende fabrikk. I tillegg kan en sjølsagt regne inn et par prosenter i pluss eller minus avhengig av forhandlerens subjektive dyktighet eller udugelighet, på begge sider av bordet.

Lønsmassen er en «gitt størrelse»

Under ethvert tariffoppgjør eller lokal lønnsforhandling er det kamp mellom arbeid og kapital om hvor stor del av profitten som skal gå til lønninger. Dette er ikke gitt på forhånd, og styrkeforholdet endres når det foregår mobilisering innad i arbeiderklassen. I bryggeribransjen var det for eksempel i siste tariffoppgjør en sterkere klassemobilisering og forberedelse til streik enn det en har sett på flere tiår. Det ga utslag i til dels betydelige lønnstillegg for de lavest lønte klubbene i bransjen.

Men i det øyeblikket en ny lønnsavtale er inngått, endrer lønsmassen seg til en i hovedsak «gitt størrelse». Denne lønsmassen kan derimot fordeles svært forskjellig blant de den gjelder. Vi kan ha tilnærma like lønninger, og vi kan ha store forskjeller mellom grupper eller enkeltpersoner. Det er opplagt at mange ledere i Ringnes ønsker seg vekk fra dagens lønnsystem og over i et system med lavere utgangspunkt og større nivåforskjeller utfra kompetanse og innsats. De vil gjerne premiere skoleflinkhet, spesielt innenfor high-tech, og høy «arbeidsmoral». I klubbapparatet mener vi dette er reaksjonære holdninger.

Reaksjonær opposisjon med prinsipiell støtte fra AKP

Klubbledelsens avvisning av reaksjonære lønnskrav har støtte fra den store majoriteten i klubben. Men det finnes (naturlig nok) et lite (høyrepopulistisk) mindretall som står i opposisjon. For dem er NNN og LO helt bakstreverske. Vi sitter som «propper» på deres rettferdige lønnskrav. De truer fra tid til annen med å melde seg ut av klubben, og har blant annet vært i kontakt med Prifo (Privatansattes Fellesorganisasjon) som er YS-forbundet som kan organisere folk i industrien i

konkurranse med LO.

Og så kommer altså AKP (av alle!) sitt Faglige Utvalg ved Johan Petter Andresen og applauderer en slik eventuell splittelsesvirksomhet! For det er jo dette som er følgen når Johan Petter i Klassekampen for 15.juli i år skriver at det framover blir en viktig kamp for opposisjonen i fagbevegelsen å slåss mot alle begrensninger av forhandlings- og streikeretten!

Det er nemlig dette denne diskusjonen om 10/30-regelen handler om. AKP (?) vil ikke ha noen begrensninger i retten til å opprette konkurrerende tariffavtaler. Dermed er det prinsipiell støtte og fritt fram for Prifo til å organisere de mest bakstreverske kreftene i vår klubb, for i allianse med vår bedriftsledelse å undergrave vårt lønnsystem og på sikt tvinge også oss inn på en markedstilpassa lønnspolitikk. Er det noe rart vi blir forbanna!?

Organisasjonsfrihet mot klassens enhet?

AKP mener dette handler om organisasjonsfriheten, og at 10/30-regelen var et ledd i et forsøk fra LO og NHO på å hindre framgang for frittstående fagforbund. De ser dette som et ledd i kampen rundt Arbeidsrettsrådets innstilling som vil begrense streikeretten i Norge. Der er vi enige, men dette dreier seg om et noe annet spørsmål, og jeg vil derfor angripe problemstillingen fra en annen synsvinkel.

En tariffavtale er et dokument som fastslår prisen på arbeidskrafta på det gitte stedet. Hele poenget med en tariffavtale er at den er bindende. Dersom det skal være flere forskjellige tariffavtaler på samme overenskomstområde (for de samme stillingene eller jobbene), må lønnsbestemmelsene være like. Noe annet betyr i såfall at man av hensyn til organisasjonsfriheten plutselig er blitt tilhenger av prinsippet om ulik lønn for likt arbeid.

Hva meningen så er med flere tariffavtaler som inneholder samme satser annet enn å legalisere og framskynde økt splittelse i arbeiderklassen, står for meg som temmelig uklart. Vanligvis forbinder jeg disse holdningene med Frp!

Snarere tvertimot mener jeg at sosialister prinsipielt bør mene at beslutninger som omfatter et helt arbeiderkollektiv bør ha minst 50% bak seg. Sånn sett er et krav om 30 % oppslutning for forening nr. 2 en aksept av at spenningene innad i kollektivet har blitt for store når så mange som 30 % går til «konkurrenten».

Faglig styrke krever enhet

Utgangspunktet for arbeiderklassens faglige styrke er enhet, det vil si at arbeiderkollektivet på et gitt sted organiseres i en klubb eller forening. På grunn av de teknologiske endringene i arbeidsprosessen splittes arbeiderkollektivet opp. Det utvikles nye organisasjonsmodeller i bedriftene, enkeltgrupper spesialiseres osv. Klassebevisstheten svekkes og LO angripes både fra høyre og venstre.

For revolusjonære fagforeningsaktivister blir spørsmålet da: hvordan forsvarer vi arbeiderklassens historiske styrke? Hvordan opptrer vi når det oppstår flertall og mindretall? Aksepterer vi flertallet rett til å bestemme selv om vi er uenige med dem? Etter min mening er det et linjespørsmål å være for organisatorisk enhet i klassen, mens AKP relativiserer dette og gjør det til et taktisk spørsmål. En slik linje er ikke egnet til å skape troverdighet i arbeiderklassen og er dermed skadelig for Rød Valgallianse (og avisa Klassekampen).

Medlemskapet som et vareforhold?

AKPs (?) prinsipielle linje om «fri konkurranse» og ingen begrensninger mellom fagforeningene bidrar til å gjøre medlemskap i en fagforening til et vareforhold i stedet for et klasseforhold. Det er ikke fagforeningsbevissthet og klasseidentitet som lenger skal styre folks inn- eller utmeldinger av fagforeninga, men hvilken fagforening som på det enkelte stedet har «de beste folk», «de største fordelene», «den billigste kontingenten». Dette passer som hånd i hanske med LO-ledelsens politikk for å skaffe flere medlemmer. Nå kommer som kjent kjøpekortfordelene i tillegg til forsikringsordningene.

YS-forbundene ville få framgang dersom AKP-linja vinner fram. De markedsfører jo seg sjøl som «upolitiske». Opprinnelig var flere av de såkalte «gule» forbundene bevisst borgerlige, anti-sosialistiske organisasjoner. Framgang for YS vil sjølsagt svekke LO og AP. Denne taktikken for å ramme sosialdemokratene har dessverre også den bisida at en dermed svekker båndene til arbeiderbevegelsen som sådan, til de sosialistiske tradisjonene og til arbeiderklasseidentiteten.

Klassesamarbeidet en valgt politikk

LO-ledelsens klassesamarbeidslinje er en valgt politikk som det står strid om innad i LO. Mellom forbundene i LO er det store forskjeller i hvordan dette tilpasses lo-

kalt. Kampviljen innen transportarbeiderforbundet er for eksempel til å ta og føle på. Tilsvarende er det spenninger innad i NHO om hvilken strategi de skal velge overfor arbeiderklassen i Norge.

I det øyeblikket disse frontene snur, ryker AKPs argumenter for godt. Da blir kampanja mot 10/30-regelen reaksjonær ikke bare i Ringnes og alle andre steder der de progressive har makta i fagforeninga, men også overalt ellers. Slik fungerer dialektikken når en lager prinsipper ut av taktiske og ikke strategiske vurderinger.

Politikk må skapes på vårt eget grunnlag

Og dette er en viktig lærdom: Vi kan ikke skifte prinsipper selv om situasjonen endrer karakter. Prinsipper er universelle, de må gjelde uansett taktisk situasjon. Når jeg og flere med meg har tatt til orde for å støtte 10/30-regelen er det altså fordi vi vurderer denne ut fra en faktisk analyse av hva arbeiderklassen konkret er tjent med strategisk, uavhengig av om klassesamarbeidspolitikken og moderasjonslinja samtidig kan ha kortsiktige fordeler av den samme regelen.

Mye av politikk-utviklinga i AKP-tradisjonen har vært en refleks av borger-skapets (og sosialdemokratenes) linjer til enhver tid. I stedet for å utvikle prinsipielle standpunkter ut fra sin egen politikk, blir de politiske linjene en (negativ) refleks av hva klassefienden gjør. Sånn kommer en ikke på offensiven. Det gjør en bare hvis en selv setter dagsorden.

Innenfor arbeiderklassen, i en del fagforeningsmiljøer, finnes det krefter som forsøker å utvikle politikk utfra den dagsorden som bestemmes av ens egne klassemessige interesser. Det arbeidet de utfører, springer ut av og påvirker styrkeforholdet mellom klassene direkte.

Svært få av disse folka fant seg til rette i AKP, men noen av oss holder fortsatt ut i RV. Det er fordi vi føler behov for at den kampen vi fører får et partimessig uttrykk. Dels trenger vi fortsatt marxismen som analyseverktøy og ideologisk ramme, og dels trenger vi et parti som kan føre kampen på den politiske arenaen. Omvendt blir et revolusjonært parti uten forbindelseslinjer til fagforeningene en selvmotsigelse.

Som det framgår av det foranstående dreier dette seg om mer enn prinsipiell avstandstaking fra LO-ledelsens klassesamarbeidspolitik.

Arne Rolijordet er klubblleder for NNN-klubben ved Ringnes Gjelleråsen

Bli med i RVs Faglige Nettverk!

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ Sted: _____

Forbund: _____

Ja, jeg vil gjerne bli med i nettverket for å få informasjon om faglige kamper, bidra med informasjon, knytte kontakter på tvers m.m.
Sendes til Rød Valgallianse,
Osterhausgt. 27, 0183 OSLO.

Hvem skal ha rett til å lage tariffavtaler?

100 000-vis av arbeidere streiker i Sør-Korea mot nye lovforslag som vil undergrave fagforeningenes kamp. Streikeledelsen har gått i kirkeasyl og det er utsatt arrestordre på dem. Er det noen sammenheng mellom forslaget om å begrense organisasjonsfriheten, den såkalte arbeidsrettsrådets innstilling, i Norge og streikekampene som nå raser i Sør-Korea?

Ledelsen i LFF – bør ikke disse ha rett til å streike og danne tariffavtaler uavhengig av LO. Foto: Klassekampen

Av Johan Petter Andresen

Sammenhengen er at kapitalismen har større og større problemer med å fungere, og er nå inne i en vedvarende stagnasjon. Borgerskapet har behov for å øke utbygginga. I Norge så vel som i Korea skjer en omfordeling av rikdommen som blir skapt fra arbeiderklassen til borgerskapet.

For å begrense arbeiderklassens lovlige midler til å kjempe endrer borgerskapet rett og slett på lovgivninga.

I følge Klassekampen var en av de lovene som førte til den store streikekampen i 1997, altså i fjor vår, at det bare var lov for en fagforening å ha rett til tariffavtale på en bedrift. Det hadde nemlig vokst fram en militant fagbevegelse som blei forhindra fra å kjempe fram tariffavtaler på lovlig vis for sine mange hundretusener av medlemmer.

I Norge førte lavkonjunkturen fra slutten av 80-tallet, og det at man hadde gitt opp den såkalte motkonjunkturpolitikken, til at man nedsatte det såkalte sysselsettingsutvalget. Den kom med en innstilling i 1992. Her ble solidaritetsalternativet satt fram. Denne går i korthet ut på at fagbevegelsen skal vise moderasjon ved at man skal ha mindre lønnstillegg enn hos våre viktigste handelspartnere. Dessuten gikk man inn for å bygge ned velferdsstaten ved blant annet å innføre mer behovsprøving

og ved å legge større vekt på partene i arbeidslivet (det vil i realiteten si LO og NHO-ledelsen) skal lage tariffbaserte sosiale ordninger som er tilpassa næringslivet. Slike reformer er AFP, EW og tidskonto. Jeg får dessverre ikke anledning til å gå inn på de negative konsekvensene av denne politikken, dette får vi ta i en annen omgang. Stikkord er: fra universelle ordninger til tariffbaserte, forsikringsbaserte og privatiserte ordninger. For å sikre moderasjonslinja mente utvalget: at man måtte ha samordna oppgjør og at det må treffes tiltak for å styrke "oppslutningen om organisasjonene."

Året etter sysselsettingskommissjonen ga kommunalminister Gunnar Berge Arbeidsrettsrådet som består av LO og NHO, mandat til å foreslå nye prinsipper for en lovgivning. Og i juni 1996 ble disse forslaga lagt fram.

De går i korthet ut på at bare sentraliserte hovedorganisasjoner skal ha streikerett og forhandlingsrett. De må ha mer enn 100.000 yrkesaktive medlemmer og medlemsforbunda i disse organisasjonene skal ikke kunne bestemme over sine tariffavtaler eller streiker sjøl. Fagforeninger som ikke er medlem av en hovedorganisasjon kan kjempe for å få en tariffavtale, men den avtalen de inngår kan ikke avvike fra den som er

inngått av en eventuell hovedorganisasjon på området. Og et viktig punkt: Disse hovedorganisasjonene skal ha rett til å forhandle om en tariffavtale med enhver bedrift i landet. I dag er det slik at loven overhodet ikke regulerer spørsmålet om hvorvidt en kapitalist må eller ikke må ha en tariffavtale med en fagforening på sin bedrift. Det er et spørsmål om styrkeforhold.

I dag kan noen arbeidere på en bedrift gå sammen og kreve en tariffavtale med en kapitalist. Han kan nekte, og de kan streike. Så blir det altså et spørsmål om styrke. På kommunal sektor foreslås det at stemmene til alle forbunda i den enkelte hovedorganisasjon skal koples, slik at det ikke lenger er et flertall i det enkelte forbund som skal avgjøre om forbundet godtar en tariffavtale, men at det er flertallet i en godkjent hovedorganisasjon. Jeg skal ikke forfølge dette sporet når det gjelder kommunal sektor lenger, men bare påpeke at Arbeidsministeren som nå heter Løwe har sagt at hun ser for seg at det må skje endringer i kommunal sektor.

Jeg håper at kvinnefagforeningene er obss på dette og at de ikke lar denne saka ligge utover høsten, men forfølger den på forskjellig vis. Arbeidsrettsrådet løste en god del problemer for borgerskapet med sitt forslag, men de

eliminerte ikke et problem som sto i deres mandat. Og det er problemet med at flere fagforeninger kan konkurrere på den samme bedrift om de samme lønns- og arbeidsforholda. YS kunne fortsatt konkurrere med LO. Fordi NHO/LO ikke foreslo lovendringer som ville undergrave YS-ledelsen, men tvert imot styrke YS-ledelsen i forhold til sen egne medlemsorganisasjoner, greide man å få flertall i YS' hovedstyre for arbeidsrettsrådets innstilling.

Men våren 1997 tok NHO opp denne tråden i sin høringsuttalelse i forbindelse med innstillinga. I loven vil de innføre representativitetskrav på den enkelte bedrift før en hovedorganisasjon kan ha rett til å få tariffavtale. Og i forbindelse med hovedavtaleforhandlingene høsten 1997 ble LO og NHO enige om å innføre en bestemmelse om at ingen skal ha rett til å kreve tariffavtale før de har nådd 10% dersom de er første fagforening og 30% dersom de er fagforening nummer to. De ble enige om at de skulle tvinge fram denne bestemmelsen i hele næringslivet, med visse unntak. Og de greide å tvinge fram store deler av denne bestemmelsen i den viktigste hovedavtalen ved siden av LO sin, hovedavtalen til YS. Men de fikk ikke inn hele opplegget, kun krav om 10% både for den første og den andre klubben.

Hovedhensikten med å kjøre representativitetskrav i hovedavtaleforhandlingene er å styrke posisjonen til denne tankgangen i forhold til lovendringer som altså er på trappene. Bakgrunnen for at borgerskapet bare vil ha en fagforening på hver bedrift henger sammen med strategien om å bryte ned de landsomfattende fagforeningene basert på yrke eller bransje. Dette gjøres ved å sentralisere forhandlingene og streikeretten til hovedorganisasjonene på den ene sida, slik at man kan bli enige om de generelle rammevilkåra for arbeiderne. Og på den andre sida vil man ha mest mulig bedriftsvis forhandling for å knytte lønns- og arbeidsvilkåra til bedriftens økonomiske utvikling og å knytte lojaliteten fra arbeiderne til bedriften og ikke til bransjen eller yrket. Eller for å sitere Sysselsettingsutvalget der Yngve Hagensen deltok: "For å sikre en samfunnsmessig gunstig virkning av oppgjørene, spesielt på prisutviklingen, bør de sentrale forhandlinger føres ut fra hensynet til rammer for total lønnsvekst. Samtidig er det behov for en lønnsutvikling som stimulerer til innsats og mobilitet. Dette kan best oppnås ved lokale forhandlinger, s i de enkelte foretak."

På engelsk heter det "enterprise bargaining". Og dette er det internasjonale siktemålet med mye av de internasjonale lovendringene. Dette har man fra USA som jeg altså har gått inn på i en artikkelen i Klassekampen. For opposisjonen i fagbevegelsen bør det konkrete svaret på spørsmålet om hvem som skal ha rett til å lage tariffavtaler være enkel: Enhver fagforening.

Nå er det mulig at motstanden mot arbeidsrettsrådets innstilling er så sterk at borgerskapet vil måtte forlate deler av det de har forslått her. Jeg tror at spørsmålet om representasjonskrav på den enkelte bedrift likevel vil være et hovedspor framover.

Hvis vi tenker på at vi har en situasjon der det finnes flere landsomfattende fagforbund som er alternativer for arbeiderne i de samme yrkesgrupper eller bransjer, og som altså borgerskapet synes er et problem, fordi at det disse fagfore-

ningene må bruke som reklame for seg i sin kamp om medlemmene er nettopp at de er flinkere fagforeninger med en bedre politikk enn de andre på landsplan. Men ved å gjøre det mye vanskeligere å kunne kjempe ved at det innføres representasjonskrav på den enkelte bedrift, slik at det i realiteten bare vil være et forbund som kan ta ut medlemmer, vil man sementere forholda, og gi mindre muligheter for at arbeidere kan slutte opp om alternative fagforeningsstrategier. Og dette i en tid med raskere endringer i arbeidslivet.

Borgerskapet vil ha bedriftsvis forhandling uten kamprett. De vil at bare en klubb på bedriften skal ha forhandlingsrett. Og de vil helst ha vertikale avtaler der de aller fleste på bedriften er under samme avtale. Jeg mener at vi skal slåss for at mest mulig av lønns- og arbeidsvilkåra blir avgjort gjennom de forbundsvisse forhandlinger der man utnytter bransje-/yrkes-solidariteten. Vi skal slåss for at de ulike klubbene i de ulike forbundene frivillig går sammen der dette vil gi gevinster for kamplinja. Og at forbunda samarbeider på frivillig grunnlag for å styrke seg slik vi har sett i år der NRAF og NTF samarbeida og der NOPEF, OFS og DSO samarbeida. Å gå inn på lovendringer eller begrensninger i hovedavtalene for alle når det gjelder rett til å kjempe for en tariffavtale vil undergrave samarbeidet på tvers.

Til slutt den bestemmelsen man nå har i dag i hovedavtalene der det står at man ikke kan kreve en tariffavtale på en bedrift der man har færre enn 10% av medlemmene. Hva er til hinder for at kapitalisten og en fagforening med mindre enn 10% inngår avtale på frivillig grunnlag? Altså er dette et begrensning kun for den ene sida – nemlig for arbeidera.

Tanken om at representasjonskrav skal kunne hindre at arbeidskjøperne kan bruke femtekolonner blant de ansatte til å undergrave den lokale klubben har jeg liten tro på. Og det er tydelig at kapitalistene tenker dette sjøl. For det er altså de som går i spiss for kravet om at antall fagforeninger med forhandlingsrett må begrenses.

Liste over materiell som kan bestilles fra RV

Sendes til:
RV, Osterhausgt. 27, 0183 Oslo
eller faks til 22 98 90 55.

Materiellista er ajourført: 20.8.98.

	Pris:
Fallskjermjegerpakke:	
.....stk. Innhold: Fattig og rik-rapporten, plakat, løpeseddel, klistremerke, brevet til NHO + porto	kr 35
Bøker:	
.....stk. <i>Livet bak murene</i>	kr 40
Red: Erling Folkvord. RV på Stortinget. 160 sider, paperback. 1997	
.....stk. <i>20 år med RV i kommunestyre og fylkesting - to år på Stortinget.</i>	kr 10
Red: Aksel Nærstad. RV-bok, 240 sider, paperback. 1995.	
Hefter:	
.....stk. Fattig og rik	kr 20
RV-rapport om klasse-Norge. Ansvarlig: Finn Olav Rolijordet	
.....stk. Feministisk sosialisme?	kr 10
Av Kjersti Ericsson. Innledning på Sosialismestevnet 9.5.98.	
.....stk. Arbeiderkamp mot privatisering i Argentina	kr 40
Av Juan Carlos Orieta. Rapport fra studiereise.	
.....stk. Ny Golfkrig?	kr 10
Klipphefte om Irak-USA-konflikten Redigert av Kristine Mollø-Christensen	
.....stk. Om kontantstøtten	kr 10
Klipphefte redigert av Maj Lindholt	
.....stk. Lærdommer fra forsøk med sosialistisk økonomi	kr 10
Av Peder Martin Lysestøl. Debatthefte.	
.....stk. Om statsbudsjettet 1998	kr 10
Av Finn Olav Rolijordet.	
.....stk. For en helhetlig eldreomsorg	kr 10
Av Peder Martin Lysestøl/Kjell Stephansen.	
.....stk. Anti-rasistisk Manifest.	kr 10
.....stk. Ja, vi elsker.	
Studie i det nasjonale spørsmål. Av Jørn Magdahl.	kr 50
.....stk. Fortsatt kamp mot EU!	
Nei til den utvida EØS-avtalen!	kr 10
Av Solveig Aamdahl.	
.....stk. RV krever 6-timers dag nå!	kr 10
Av Nina Aakernes og Rune Soma.	
Studiesirkel:	
.....stk. RVs prinsipprogram og arbeidsprogram.	kr 20
.....stk. Studiesirkel på RVs prinsipprogram.	kr 20
Av Jørn Magdahl. Arbeidshefte. Revidert desember 97.	
Løpesedler:	
.....stk. Verveløpeseddel med postgiro	gratis
.....stk. Overskuddene til felleskassa - bli fallskjermjeger du også	kr 0,50
Plakater:	
.....stk. Rød Valgallianse (logoen i plakatversjon)	kr 5
.....stk. Overskuddene til felleskassa - bli fallskjermjeger du også	kr 1
Klistremerker:	
.....stk. Overskuddene til felleskassa - bli fallskjermjeger du også	kr 1
.....stk. RV-flagget - trenål.	kr 30

RV skal sende bestillinga til:

Navn _____
Adresse _____
Postnummer _____
Poststed _____

Revolusjon!

Gruppa REVOLUSJON deltar i alliansen RV fordi vi mener at den revolusjonære venstresida trenger å forene kreftene omkring de viktigste kampoppgavene.

I tillegg jobber vil for utvikling av marxistisk-leninistisk enhet, som forutsetning for å rekonstituere et kommunistisk parti i Norge.

SJEKK VÅRE SIDER PÅ INTERNETT
home.sol.no/~shoku/revolusjon

Som ABONNENT på bladet Revolusjon (kr. 100,-/1 år) får du også utgivelsene av vår SKRIFTSERIE. Disse titlene foreligger:

Hefte 1: Kommunistisk opprop til verdens arbeidere og folk (Quito-dokumentet)

Hefte 2: Arbeiderklassen i vekst og endring

Hefte 3: Maosimen - et revolusjonært blindspor

Hvert hefte koster kr. 20,- + porto. Du får alle tre for kr. 50,- + porto. Portofritt ved forskudd til Forlaget Revolusjon, boks 3458 Bjølsen, 0406 OSLO, giro 0819 2065241.

Fagbevegelse for un

– Fagorganisering er lite verdt uten ungdom som selv vil jobbe for å forynge og radikaliserer fagbevegelsen. Tariffoppgjøret år 2000 bør bli et ungdomsopprør.

Dette var et av forslagene som kom opp under et faglig seminar på Rød Ungdoms sommerleir. Seminaret var en oppfølging av et faglig ungdomskurs, som ble arrangert tidligere i uka. I løpet av det tre timer lange seminaret diskuterte deltagerne, ti gutter og ei jente, aktuelle problemstillinger knytta til ungdom i arbeid.

Antall fagorganisert ungdom går ned

Fra slutten av 80-tallet har antall fagorganiserte ungdom gått ned. Nå er under 25 prosent av ungdom i arbeid fagorganisert.

Under diskusjonen om hvorfor ungdom vegrer seg mot organisering, ble det blant annet, sagt at mange frykter å miste jobben hvis de organiserer seg, det er for dyrt, det er unødvendig når du bare skal jobbe for en kort periode, og ungdom får liten innflytelse i fagbevegelsen.

Selv om en annen viktig grunn også er ungdommens manglende kunnskap om fagbevegelsen, er det allikevel klart at fagbevegelsen selv må ta hovedskylda for at den ikke har stilt nok opp for ungdommen, noe som igjen har ført til lav organisering.

Hvordan organisere ungdommen?

Ungdom er de største taperne i arbeidslivet. Mange går fra den ene dårlige jobben til den andre, og sist høst sto også 10 000 ungdommer uten lærlingeplasser da skoleåret begynte.

At det er behov for en fagbevegelse som støtter ungdommen, er det stor enighet om, hvordan de skal organiseres er det derimot mange svar på.

Et forslag som mange av seminarde-

tager-
ne stilte seg skeptisk til, var et eget ungdomsforbund i LO.

– Selv om det er viktig at noen tar ansvar for denne gruppen, kan konsekvensen av et eget ungdomsforbund være en egen ungdomstariffavtale, som igjen vil føre til dårligere lønn for ungdom, sa én.

Et annet forslag til ungdomsorganisering fra ei arbeidsgruppe innen LO, er at elev- og studentmedlemmer i LO skal tilbys tre typer medlemskap, – uten direkte tilknytning til et bestemt fagforbund. De foreslåtte medlemskapene er :

1. *Lo Free*, et gratismedlemskap som skal inneholde fagblad/studentmagasin, tilbud om kurs/skolering, reiseforsikring og juridisk veiledning.
2. *Lo-Studenten*, som for 300 kroner året kan tilby det samme, men i tillegg kommer kollektiv hjemforsikring og tilbud om studiefinansiering.
3. *LO Deluxe*, som for 500 kroner året kan skilte med ulykkesforsikring og juridisk bistand ved arbeidstvister, i tillegg til «grunnpakken».

Spørsmålet er bare om dette vil løse noen av problemene for ungdom i arbeidslivet. Vil de få mer innflytelse og vil de få en organisasjon som stiller opp for dem?

Egen lærlingorganisering på tvers

Et tredje alternativ til ungdomsorganisering var det seminarleder Terje Kollbotn, faglig leder i RV, som selv sto for. Han foreslo at ungdom organiseres i de fagforbundene de naturlig hører hjemme på arbeidsplassen, men at en også satser på en egen «på tvers»-organisering av ungdommen.

– Ungdom bør organisere seg i de allerede etablerte forbundene, men samtidig bør de utvikle en egen på tvers-organisering. Dette var seminarleder Terje Kollbotns alternativ til LOs deluxe supertilbud til ungdommen.
Foto: Else Merete Thyness

– De etablerte klubbene og fagforeningene bør ta initiativ til å opprette egne faglige ungdomsgrupper. Disse ungdomsgruppene kan ta ansvar for at blant annet flere ungdom blir representert i styrende organer, og at de får rett til egne kurs, møter og utvalg. Videre bør det i alle kommuner bygges ungdomsutvalg i LO-lokalt med representanter fra de faglige ungdomsgruppene, som kan jobbe for viktige fellessaker for ungdommen.

Kollbotn foreslo også at lærlingene går inn i de forbundene de naturlig hører hjemme i, men at de i tillegg burde ha sin egen lærlingorganisering på tvers av forbundene.

– Lærlinger trenger støtte fra de organiserte fagforeningene og forbundene slik at en samlet fagbevegelse kan sloss for flere og bedre lærlingeplasser, sa han.

Lokal aktivitet

Et annet spørsmål som ble tatt opp på seminaret var hvordan en kan få klubbene til å fungere slik at ungdom har lyst til å være med. Deltagerne hadde mange gode forslag til hvordan bygge opp en aktiv grunnplanbevegelse:

– Arbeidsplassen bør være senteret for

den faglige aktiviteten.

- I begynnelsen kan det holdes korte møter i matpausen, etterhvert kan klubben kreve rett på klubbmøter i arbeidstida.
- Opprette veggavis og klubbavis for å styrke informasjon og samhold mellom medlemmene på arbeidsplassen.
- Være flinke til å kreve og utvikle skolering og kurs.
- Sette ned arbeidsgrupper som kan ta opp konkrete temaer som for eksempel forbedring av lærlingelønninga og flere lærlingeplasser, og få dette opp på klubbmøter
- La klubben arrangere sosiale tiltak for eksempel turer og fester

En av deltagerne pekte på problemet med at tillitsvalgte må kunne så mye at de blir profesjonelle, noe som igjen gjør det vanskelig å inkludere alle og spre ansvaret og makta nedover.

Konklusjonen på dette ble at hvis vi skal vinne fagbevegelsen for sosialismen, må vi inkludere folk på grunnplanet.

Da er det helt nødvendig med skolering og aktivisering, ikke minst av ungdommen. Vi må bygge hverandre opp slik at alle kan bli tillitsvalgte.

Unges arbeidssituasjon i Norge 1998

- Ungdom har en negativ lønnsutvikling
- Stadig flere ungdom blir lavtlønte
- Ungdom har verre arbeidsmiljø enn voksne
- 20 prosent av ungdommen har belastende arbeidsstillinger. Dette er dobbelt så mye som gjennomsnittet
- Arbeidsløsheten blant ungdom er høy, og ungdom er mest utsatt for arbeidsløshet
- Ungdom jobber mest overtid
- Ungdom har mest kveldsarbeid
- Ungdom har minst frihet på arbeidsplassen
- Ungdom har flest deltidsjobber
- Ungdom jobber mest vikariater
- Antallet ungdom i fast arbeid går tilbake

Utdrag fra Rød Ungdoms sommerleirhefte -98

Artikkel 23 i

FNs menneskerettighetserklæring

I et utdrag av artikkel 23 heter det at «Enhver har rett til å danne og gå inn i fagforeninger for å beskytte sine interesser. I den samme artikkelen går det frem at alle har rett til arbeid, til rettferdige og gode arbeidsforhold og til lik betaling for likt arbeid, for begge kjønn.

gd om?

Hvordan bør Rød Ungdom jobbe videre med faglig ungdomsarbeid?

Kalle Halvorsen

– Rød Ungdom burde ta mer initiativ til konkrete aksjoner i fagbevegelsen, for eksempel ungdomsorganisering på tvers.

Philip Stokkeland

– Det er viktig at nye medlemmer i Rød Ungdom raskt får kunnskap om yrkesvalg og fagorganisering.

Oscar Pedersen

– Neste gang det blir streik bør RU synliggjøre seg som en politisk kamporganisasjon, blant annet ved å drive aktivt støttearbeid, som blir lagt merke til.

Leif Helland

– Kunnskapen om faglig arbeid i RU er skremmende lav. Rød Ungdom bør satse på faglig ungdomskurs og utvikle et nettverk for å oppsummere de erfaringene vi har, – for å få noe å bygge videre på.

Om venstresida sin nei-strategi

Fjortande august var ein god dag, for meg. Den viktigaste grunnen til det var nok at det var den dagen det fyrste ope møtet i Oslo RVs ungdomsforum fann stad. 25-30 ungdomar møtte opp til eit sers interessant ordsifte om kva som skjer i EU og i den norske EU-striden, og ikkje minst kva som må til frå Nei-sida dersom vi skal vera på høgda strategisk og taktisk. Meir om det snart, men fyrst litt om dette ungdomsforumet.

Oslo har truleg eit problem som byen deler med ganske få stader i Noreg: Det finst ganske MANGE revolusjonære ungdomar her, som alt for sjeldan møtast. Mange driv på i Raud Ungdom, nokre er i RV, nokre er i AKP, ein del er i ulike frontorganisasjonar og nokre er mest i avisa Klassekampen. Dei aller fleste av oss meiner at det er alt for få konstruktive og interessante politiske ordsifte vi kan ta del i. Dette kjem både av at vi sjeldan møtast i større samanhengar, og av at nokre tilgjengelege tumleplassar, til dømes RV, er alt for prega av førre generasjonen sine skyttergravskrigar til at det er serleg mykje interessant å henta der. Difor er eit ope ungdomsforum i RV-regi ekstremt velkomment hjå mange, skulle eg tru, noko det gode oppmøtet etter berre eit minimum av mobilisering skulle tyda på.

Ein ny fase

Innleiingane på EU-møtet dreide seg om ståa i den norske EU-kampen, og utviklinga i EU sjølv. Det vart peika på korleis Amsterdamtraktaten og kampanja kring den siste folkerøystinga i Danmark syner at EU i stendig sterkare grad blir eit velsmurt propagandamaskineri. EU har teke problema med låg folkeleg popularitet på alvor, og utstyrt Amsterdamtraktaten med ein masse ordlyd som kan sjå både miljøvenleg, solidarisk og demokratisk ut, og dette pregar med kvart biletet mange har av unionsprosjektet – eit miljøprosjekt for fred og fridom, altså. Samstundes vart det slått fast at EU dei næraste åra gjennom implementeringa av Amsterdamtraktaten vil utvikla seg til ein forbundsstad, med felles mynt, overnasjonale avgjerder på svært mange område, Europol, militær union og samordning av utanrikspolitikken.

Innleiingane hevda at den norske EU-striden er over i ein annan fase enn den som var i 1995-1997. No er det slutt på den attendeskodande tida då alt handla om kva tilhøve den dagsaktuelle EU-politikken hadde til 28. november 1994, no er det EU-tilpassing HER OG NO og framtidig strid om medlemskap det

handlar om. Nei-sida har òg fått ei meir taknemleg sak å køyra på gjennom EØS-utvidinga. Ja-sida har vorte merkbart meir offensive, og pratar stendig oftare om «ein ny situasjon for Europa» og denslags. Europeisk Ungdom er godt igang med propagandaen for det freds- og miljøelskande Amsterdam-EU.

Samstundes er Erik Solheim igang med ein kampanje for sit «Ja til globalisering»-standpunkt, som objektivt sett kan oppfatast som ein del av Ja-sidas offensiv i Noreg. Som viktige debattområde for å vinna tvilarar i åra frametter peika innleiingane på:

– At det er naudsynt å gå Erik Solheim i møte med kunnskap og analyse, slik at folk på venstresida kan sjå at han rett og slett tek grundig feil.

– At det må førast strid mot den «byradikale» stemplinga av Sp og andre Nei-folk som «reaksjonære bønder», og strid mot at «Nasjonal sjølvråderett» skal oppfatast som noko transsynt og halvrasistisk. Både i RV og ikkje minst i SV vil dette vera viktig å føra ideologisk strid om.

– At vi må gjera ein langt grundigare jobb enn i førre EU-strid med å få fram at EU og EU-landa er imperialismakter som ikkje tryggjar, men TRUGAR freden. Nei-sida hadde ikkje stort å møte «EU er bra for freden»-argumentet med i 1994, og dette er truleg eit ganske viktig tvilarargument. Mange byradikalarar kan vonleg vippast til Nei gjennom å fokusera på kva EU tyder for folk i tredje verda.

Mange spørsmål

Ordsiftet på møtet gjekk i mange ulike retningar. Eg vil her nemna eit lite utval av spørsmål og påstandar som kom opp. Desse kan vonleg spora til debatt i fleire miljø.

– Vi risikerer at ideen om at EU er progressivt fordi EU gjer mogleg i alle fall LITT styring av kapitalen i «vår globaliserte verden» kan få fotfeste ganske langt ute på venstresida.

– Kva med tilhøvet mellom EU, EØS, WTO og MAI, kor atskilte kan desse ordsifta og kampane vera?

– Kva med Nei til EU og «frihandel»? Bør Nei til EU vera ein front også for dei som er tilhengjarar av frihandel?

– Ja-folk i SV rører på seg, i Ny Tid. Samstundes har Sp skuleringskonferanse om/mot globalisering, og interessen for EU-strid er på veg fram mellom folk i Sosialistisk Ungdom. Ungdom mot EU er sterkare enn på lenge.

– Det må alltid stå heilt sentralt for Nei-rørsla å driva folkeoppsy-

sing. Ikkje minst er det naudsynt å alltid leggja fram dei konkrete og lokale fylgjene av EU/EØS i kvar dagen til folk.

– Nei-sida under neste EU-strid blir nok i større grad bore fram av vår generasjon. Det var «68-generasjonen» som stod mest sentralt også i 1994, den organiserte ungdomsrørsla var ikkje så sterk sjølv om nei-prosenten mellom ungdom var høg. Det er viktig å gjera framgang på dette området.

– Ei radikal studentrørsla kan få stor verknad i EU-spørsmålet. I tillegg til å organisera EU-strid mellom studentar er det naudsynt å føra strid om innhaldet i faga på universiteta. Sentra for ideologiproduksjon blir stendig meir prega av Euro-tenkjinga og antinasjonalisme, og dette trengst det idologisk motstand mot.

– Kan og bør Kvinner På Tvers arbeida med EU-spørsmål?

– Den sosialistiske argumentasjonen mot EU må utviklast. Det må skapast eit rom for eit Nei som ikkje er eit Hurra for Det Norske Folkestyret.

– Kva skjer dersom Frp blir eit Nei-parti?

– Det er naudsynt at fleire Nei-folk kjem i sving med å diskutera strategi og utvikling av EU og Nei-rørsla, Ja-sida er godt igang med å posisjonera seg og flytta ideologiske brikkar.

Det siste punktet får stå som den viktigaste oppsummeringa; det trengst meir framsynt debatt om EU-striden i Noreg.

Fleire møte

RVs ungdomsforum i Oslo planlegg fleire møte utover hausten. Den førebels lista ser slik ut:

4. september: Kven og kva er arbeidarklassen i Noreg i dag

2. oktober: Kvinnekamp og klassekamp

6. november: Marx om framandgjerding; kva er relevant for oss i 1998?

4. desember: Stalinismen – finst han og kva er han i så fall?

Etter nyttår blir det møte om det som kallast Globalisering. Den ekstremt observante lesar har fått med seg at møtene skal finna stad den fyrste fredagen i kvar månad. Eg vil oppmoda alle revolusjonære og andre interesserte ungdomar i Oslo og omegn til å koma på desse møtene. Nøyaktig tid og stad veit eg lite om, men det vil sikkert stå noko i Opprør, Klassekampen og denslags. Eller du kan ringa Marte på 22675185.

Magnus E. Marsdal

Da raketene ble avfyrt for å feire det nye året, gikk også startskuddet for en gigantisk kampanje for å øke turismen til Nepal. Forberedelsene til kampanjen hadde pågått i lang tid, og da raketene farget himmelen, var landet allerede krydret med den samme logoen overalt hvor du snudde deg: «Visit Nepal '98».

Av Carl Fredrik Berg

selsetter flest mennesker i Nepal, men nesten all jorda er allerede dyrket opp. Derfor kan det ikke dannes noen nevneverdig flere arbeidsplasser innenfor denne næringsveien. Heller ikke innenfor industri- og servicenæringene har landet noen særlige muligheter for å skaffe nye arbeidsplasser. Disse næringene sysselsetter nesten ingen mennesker i dag, og det er ingen utsikter for at dette vil forandres i den nærmeste framtid heller.

Den eneste realistiske måten Nepal kan få sysselsatt flere på er gjennom å øke turismen til landet. Allerede i dag kommer 15,5% av den utenlandske

overnatningssteder.

Det er ikke spart på noe for turistene. Overnatningsstedene har strøm og varm dusj, og selvfølgelig en restaurant. Selv høyt oppe i fjella i Nepal blir du møtt av Snickers og Coca Cola, til og med Malboro og Tuborg. Beer får du kjøpt over alt. Og alt dette blir fraktet opp dalen av noen stakkars, underernærte esler for å tilfredsstille en vestlig gane. Men toppen av det hele er at folk ikke klarer å bære bagasjen sin selv engang. Du skiller deg ut dersom du ikke har leid en bærer, slik at du selv ikke har noe å bære på, bortsett fra kameraet. Første gang jeg selv så en gjeng med turister med en slik hale av bærere etter seg, må jeg si at det vekket ganske sterke assosiasjoner til kolonitida.

Men den som lider mer under turismen enn underernærte esler og bærere er selvfølgelig naturen. Det er utrolig hvor store naturskader det er gjort på 30 år på grunn av turisme i fjella. Ikke engang vannet i de klare og vakre bekkene kan drikkes, man er nødt til å kjøpe vann på plastflasker. Og dessverre er det alt for få som gidder å bære med seg disse flaskene når de er tomme, det samme gjelder for sjokoladepapir og lignende, som veiene er krydret med. Det som en gang var en uberørt natur som lokket med harde ekspedisjoner til noen av verdens høyeste fjell, kan i dag gjennomføres som en pub til pub-runde, hvor du ikke bærer noen bagasje og får varm dusj hver morgen.

Nepalerne synes at det allerede er alt for mange turister, og de ser klart hvilke miljøkonsekvenser denne turismen har. Til tross for dette ønsker de flere turister velkommen. De føler at de ikke har noe valg, dersom de skal klare å løse noen av de enorme problemene befolkningsekspløsjonen i landet fører med seg. Sin egen kultur og vakre natur er de villige til å ofre for å få muligheten til arbeid og høyere levestandard. Det tragiske er at dette ikke løser problemet, men bare skyver det foran seg. Problemet er jo en befolkningsvekst som er ute av kontroll. Over alt i Nepal finnes det plakater som reklamerer for små familier, og gjennom indisk media blir tobarns familien forherliget. Men resultatene er ennå få og ubetydelige.

Nepal har ingen varme badestrender å tilby sine turister, men det har en vakker og storslått natur. Dessverre øker ødeleggelsene av denne naturen i takt med den økende turismen. Turistindustrien ødelegger altså sine egne attraksjoner. I dag er ødeleggelsene enorme, og hvordan vil det være om enda noen tiår. Mont Everest blir nok aldri slitt ned av menneskeføtter, likevel kan en si at turismen i Nepal delvis ødelegger seg selv. Og når denne kua ikke har mere melk å gi, hvordan skal da de økonomiske problemene løses? Veien tilbake kan bli mye lenger enn veien fram.

NEPAL HAR LENGE VÆRT ET TURISTLAND.

Det ble først attraktivt på 60- og 70-tallet. Da var det hippiene som valfartet til landet. Nepal kunne lokke med billig mat og billige hoteller, men det var nok den enkle tilgangen på hasj og marihuana som var hovedgrunnen til at hippiene reiste hit. Selv om den tibetanske fjellkulturen skulle være en av hovedgrunnene for at hippiene kom til Nepal, holdt nok de fleste seg i de største byene. Steder som Freak Street i hovedstaden Katmandu og Lake Side i den nest største byen Pokhara bærer fortsatt preg etter hippitida, til tross for iherdige forsøk av statsmakta for å få fjernet det som nå er ulovlig narkotikum.

Men turismen har både vokst og utviklet seg siden hippiebølgen på 60-tallet. I dag er det ikke lenger narkotika som lokker, men et land med noen av verdens fineste naturperler. Særlig er det fjella som er hovedattraksjon, men også byer med en utrolig mengde vakre templer og en stor nasjonalpark med en rik flora og fauna trekker vestlige turister. Og det er mange turister. Så mange at de har blitt et stort problem. Men dessverre også et nødvendig onde for landets økonomi. Nepal har, som altfor mange andre utviklingsland, en høy arbeidsløshet som vokser nesten i takt med befolkningsøkningen. I 1995 ble befolkningsmengden i Nepal anslått til å være 23 millioner mennesker, og man regner med at befolkningen vokser med 600.000 personer hvert eneste år. For å skaffe arbeid til den voksende befolkningen, har man dessverre ikke så mange valg. Jordbruket sys-

valutaen inn i landet gjennom turismen. Og dette skal økes drastisk ved å gjennomføre kampanjen «Visit Nepal '98».

Kampanjen er et tungt løft, og det kommer mye drahjelp fra vestlige land, særlig Australia. Alle departementene i regjeringa jobber aktivt for at kampanjen skal bli så vellykket som mulig. Og mye er forbedret i landet, slik at det skal bli et godt sted å feriere. Veiene er utbedret, telefonnettet er modernisert og strømmettet er utbygget - alt sammen for å trekke flere turister til landet. Desember var en stri måned for å få alt ferdig, og avisene dekket innspurten til minste detalj.

Det er nå lite som tyder på at ikke kampanjen «Visit Nepal '98» skal bli en suksess. Og de aller fleste av befolkningen er glad for dette. Men turismen til Nepal er, og har alltid vært, et janusansikt med en skremmende skyggeside. Det finnes ikke så mye igjen av den uberørte naturen i landet, og tegnene etter menneskenes framferd er allerede enda mer skremmende. Særlig fjella i Nepal har blitt et offer for vestlig turisme. De fleste har et ønske om å bestige noen av verdens høyeste fjell, men veldig få vil unnvære vestlig livsstil for det. På dette grunnlaget har det vokst fram et forferdelig turistmaskineri rundt alle de største fjella i Nepal. Dersom du er ute etter harde fysiske utskielser i pakt med naturen, er dette definitivt ikke stedet å dra. «Stiene» i fjella er breie grusveier, og i absolutt alle bakkene er det bygd trapper. Samtidig møter du på en restaurant hver halvtime, og hver tredje time kommer du til en landsby med

«VISIT NEPAL '98»